

Интервю ▶ 15
Заслужаваме шестица за подобреното усвояване на европарите

Моника Панайотова, председател на парламентарната комисия по европейските въпроси и контрол върху европейските фондове пред в. „Пари“

Новини ▶ 6

Български находища може да намалят цената на газа с 5-10%

pari.bg
Пари

Четвъртък

29 юли 2010, брой 142 (4953)

USD/BGN: 1.50541

▲ +0.32%

Българска народна банка

EUR/USD: 1.29920

▼ -0.31%

Българска народна банка

Sofix: 362.65

▲ +1.06%

Българска фондова борса

BG40: 103.96

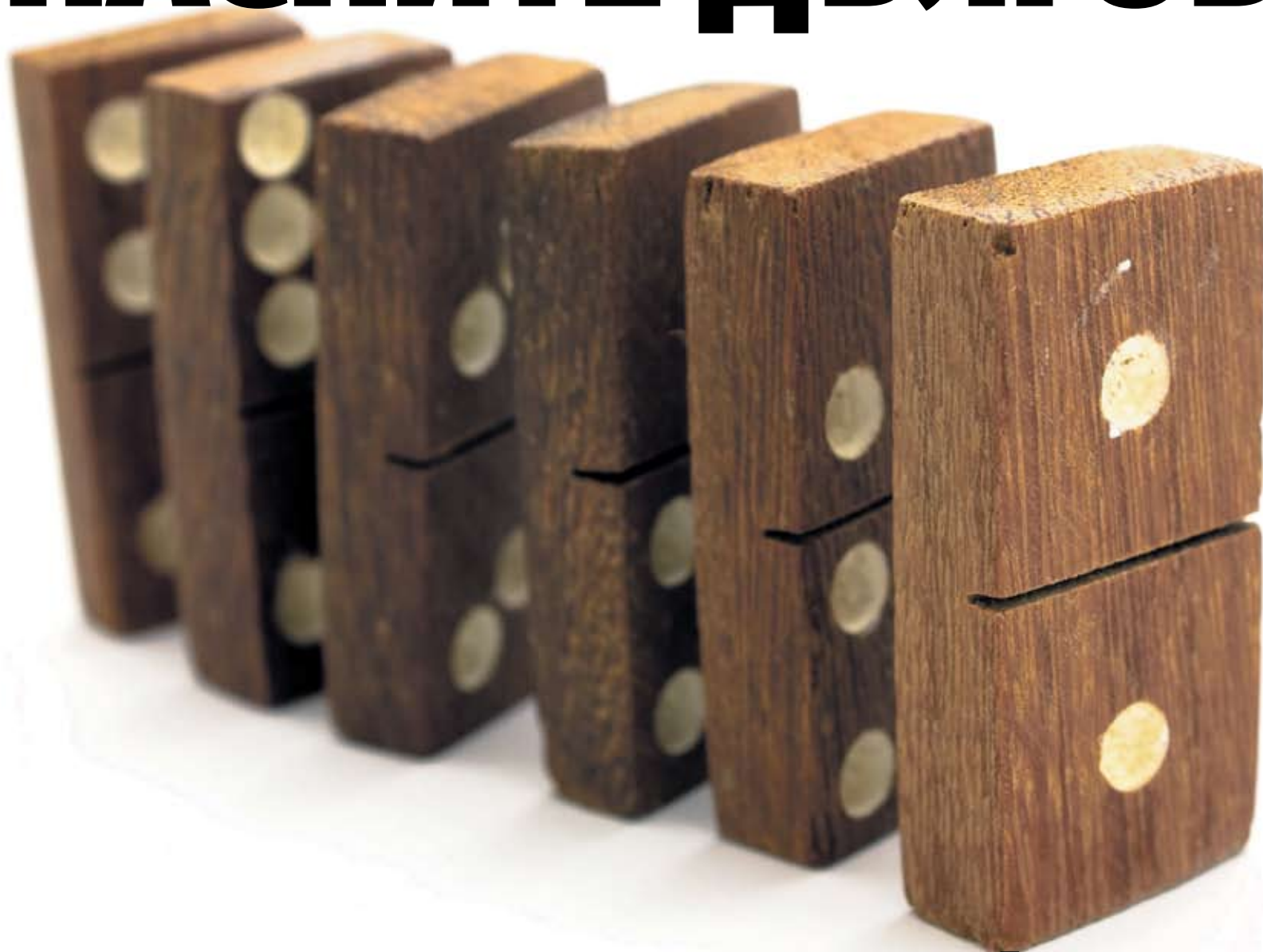
▲ +0.95%

Българска фондова борса

цена 1.50 лева

9 770861 560012 >

ОПАСНИТЕ ДЪЛГОВЕ

Общите задължения на държавата и на частните компании в България достигнаха 37 млрд. лв. Това нарежда страната на първо място в ЕС по задлъжнялост и заплашва икономиката от серийни фалити ▶ **4-5**

Новини ▶ 6

Аптеките без естествена светлина остават

Още една година гратисен период и смекчаване на изискванията за естествена светлина в обектите са договорили собствениците на аптеки

Компании ▶ 8

Не е ясно какво е останало от „Кремиковци“

Ден след обявлението за продажба на комбината украинците от „Ворскла Стийл България“ съобщиха за куп злоупотреби

Компании ▶ 9

Американският посланик подкрепи проект и на AES

Американската компания AES има планове да построи в България най-големия соларен парк в Европа

2 РЕДАКЦИОННА

Печеливш Сам Лейдлоу

British Gas отбеляза оперативна печалба 585 млн. GBP за първото полугодие, което е увеличение с 98% спрямо същия период на миналата година. Компанията снабдява с газ повече от половината домакинства във Великобритания. Изпълнителният директор на компанията майка Centrica Сам Лейдлоу обясни големия ръст с това, че през миналата година бизнес групата е нараснала с 40% в резултат на придобивания.

Губещ Джеймс Макнърни

Boeing отбеляза спад в печалбата за второто тримесечие. Компанията отчете 787 млн. USD печалба, което е с 21% по-малко от същия период на 2009 г. Оборътът също е спаднал с 9% спрямо предходното тримесечие. Изпълнителният директор на компанията Джеймс Макнърни обяви, че е спокоен и прогнозите за следващата година са за растеж. **Подробности четете на стр. 10**

Мнения

► По темата „63% от българите няма да почиват през лятото“

► Ами, да - от години е така. Социолог съм и не забелязвам особени промени. Е, има де: няма ги пионерските лагери, профсъюзните школи, тротинетките - също ги няма!

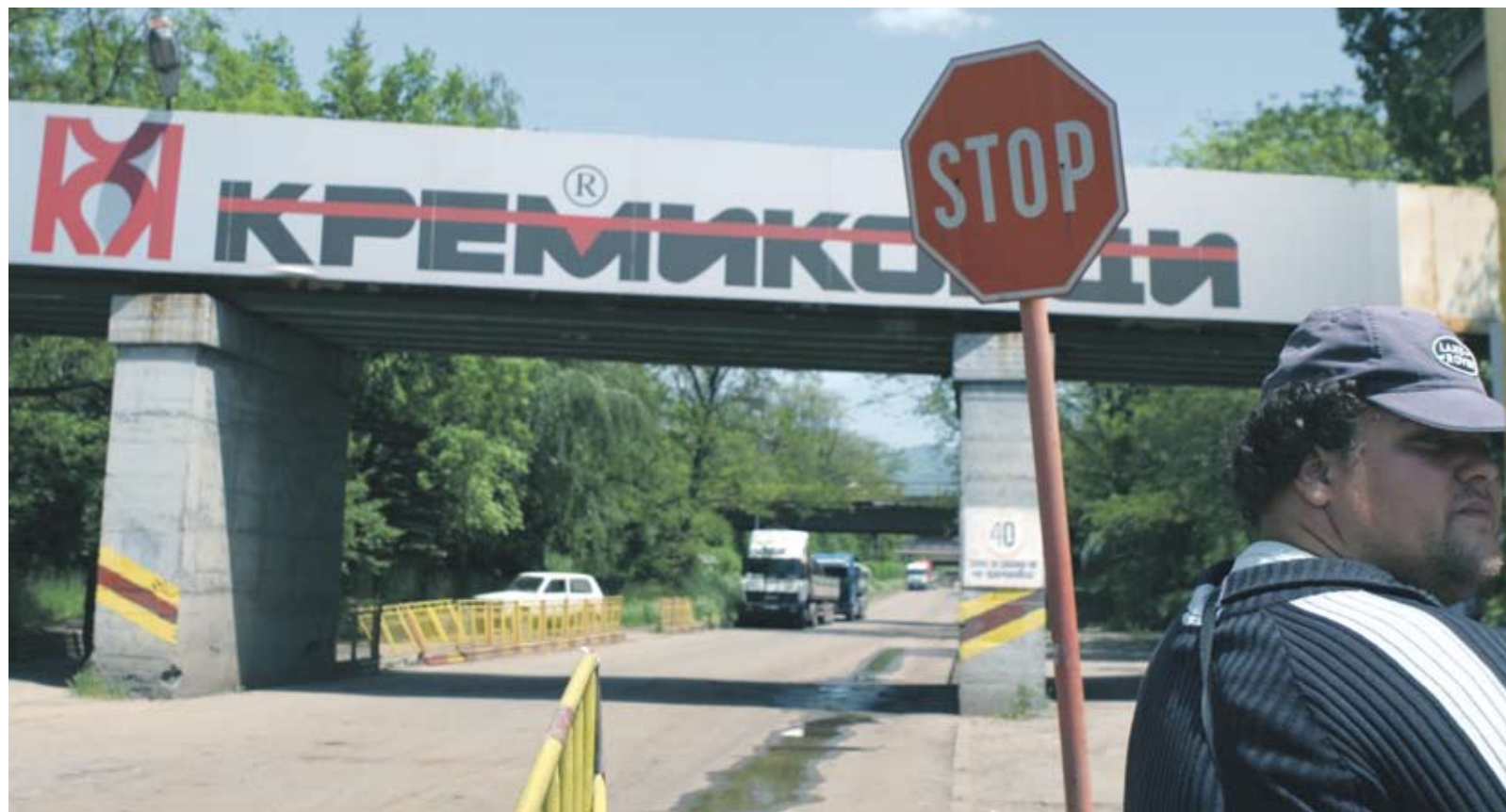
Читател

► По темата „Кабинетът залага на прекалено оптимистичен ръст за 2011 г.“

► Четем и помним написаното: пояснения, извинения от типа „такова беше виждането“ няма да приемем. Макар да го харесваме без никакви алтернативи. Изобщо - бодрячески песимизъм!

Четящ

Коментар

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

Отново за продан И ОТНОВО СЪМНЕНИЯ

pari.bg Топ 3

1 Купувачи „изпускат“ харесвани имоти. Кризата е изравнила наемите в центъра и „Младост“

2 Кабинетът залага на прекалено оптимистичен ръст за 2011 г. От макро-рамката за следващата година не става ясно откъде ще дойде този ръст на икономиката, смята Георги Прохаски, директор на Центъра за либерални стратегии

3 Пречистването на водите - за следващата петилетка. 70 нови съоръжения трябва да бъдат построени до края на годината, което няма как да се случи

„Кремиковци“ за пореден път е на масата за продан, но този път чисто от задължения. Премината през процедурата по несъстоятелност, на 13 септември комбинатът трябва да бъде продаден целият, а не на части. Само ден след излизането на обявлението за търга обаче се появиха и първите съмнения, че комбинатът „Кремиковци“ отново може да бъде работещо и печелившо предприятие, без да бъде източвано. Компанията „Ворскла Стийл България“, която за три месеца преработваше скрап на ишлема в дружеството, изказва подозрение дали производствените активи на комбината, които се предлагат, ги има наистина и дали са в състояние отново да бъдат пуснати в действие (виж стр. 8). Веднага се намериха експерти, които

Мила Кисьова
mkisiova@pari.bg

„Проблемът е, че никогато не е било прозрачно какво точно става в това предприятие“

твърдят, че състоянието на комбината е плачевно и че търгът ще се провали поради липса на интерес. А това в крайна сметка ще доведе до разпродажба актив по актив.

За да не се случи това, синдикатите побързаха да предупредят, че няма инвеститор, който да извади 560 млн. лв., без да е сигурен в тази инвестиция. Затова държавата трябва ясно да каже такова голямо металургично предприятие вписва ли се във визията за развитие на икономиката на страната. Помним какви ли не идеи, лансирани за това какво трябва да се появи на мястото на „Кремиковци“, докато продължаваше неговата агония. Проблемът е, че никогато не е било прозрачно какво точно става в това предприятие.

И години наред продължават да изскачат скандални истории, свързани с компании и лица на входа и изхода му. Никога не е била прозрачна и позицията на държавата, която продължава да притежава 25% от дружеството. Нито какво става с обвинените от поредния скандал.

Време е наистина държавата да покаже, че един процес по несъстоятелност може да протече без скандали, достатъчно прозрачно и да е ясно кой и защо печели търга. Ако това е гарантирано, сигурно е, че ще има нормални инвеститори. Защото, ако наистина кризата си отива, сега е времето да се направи инвестиция в ново производство, за да се яхне после вълната на растежа. Поне така пише в учебниците.

Пари
НАЦИОНАЛЕН БИЗНЕСВСЕКИДНЕВНИК
WWW.PARI.BG
УЛ. КНЯЗ БОРИС I №161
София 1202
e-mail: office@pari.bg
информация: 4395800
Издава
Бизнес Медиа Груп АД,
част от Bonnier Business Press

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР И
ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Лилия АПОСТОЛОВА
4395802
lapostolova@pari.bg
МЕНИДЖЪР РЕКЛАМА
Станислава АТАНАСОВА
4395851
satanasova@pari.bg
УПРАВИТЕЛЕН СЪВЕТ
Лилия АПОСТОЛОВА
Ричард КЛЕГ
Стефан НЕДЕЛЧЕВ

РЕДАКЦИОНЕН ЕКИП
I зам. главен редактор
Георги АНДРЕЕВ - 4395825
gandreev@pari.bg
Зам. главен редактор
Мария ВЕРОМИРОВА - 4395865
mveromirova@pari.bg
Зам. главен редактор
Иван БЕДРОВ - 4395438
ivan.bedrov@pari.bg
ИНВЕСТИТОР
Мирослав ИВАНОВ - 4395894
mivanov@pari.bg

БИЗНЕС
Мила КИСЬОВА - 4395863
mkisiova@pari.bg
ЖУРНАЛИСТИ
Биляна ВАЧЕВА - 4395866
bvacheva@pari.bg
Филупа РАДИОНОВА - 4395866
philippa.radionova@pari.bg
Дарина ЧЕРКЕЗОВА - 4395877
dcherkezova@pari.bg
Красимира ЯНЕВА - 4395876
kyaneva@pari.bg
Иглика ФИЛИПОВА - 4395867
iphilipova@pari.bg

Аманас ХРИСТОВ - 4395818
ahristov@pari.bg
Николема ЦВЕТКОВА - 4395876
ncvetkova@pari.bg
Рагослава ДИМИТРОВА - 4395823
rdimitrova@pari.bg
Елена ПУЛЧЕВА - 4395877
epulcheva@pari.bg
Елена ПЕТКОВА - 4395857
elena.petkova@pari.bg
Георги ГЕОРГИЕВ - 4395868
ggeorgiev@pari.bg

ФОТОРЕДАКТОР
Марина АНГЕЛОВА - 4395879
mangelova@pari.bg
ДОКУМЕНТАЦИЯ - 4395884
РЕКЛАМА - 4395872, 4395891
факс 4395826
АБОНАМЕНТ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ
4395835, 43 95 836
СЧЕТОВОДСТВО - 4395815
ПЕЧАТ: Печатница София ЕООД
ISSN 0861-5608

Цитат

„Председателят на който и да е съд, включително и на Върховния, не е началник на съдиите. За разлика от други структури като армия и полиция

► Лазар Груев, председател на ВКС, за критиките от Бойко Борисов

Число на деня

100

► хил. лв. за авторски права гължи община Каварна, твърдят от „Музикаутор“. Сдружението е изпратило нотариална покана до общината да плати за рок феста, в който участват 20 музикални групи

Коментар

Как синдикатите успяха да заблудят преимера за осигуровките

Миналия петък синдикатите се срещнали с премиера. Според съобщение на интернет страницата на КНСБ синдикатите са против увеличаването на осигурителния стаж и възраст, а вместо това предлагат увеличаване на осигуровките.

Като аргумент синдикатите дали примери с други страни, които са увеличили осигуровките още през 2009 г. Унгария била повишила осигуровките с 6%, Русия с 3%, Литва с 2% и др. Според синдикатите премиерът се бил съгласил с техните аргументи.

Георги Ангелов,
старши икономист
в „Отворено общество“

„Вдигането на осигуровките не може да спаси системата

Нека разгледаме тези „аргументи“. Например Унгария, за която синдикатите твърдят, че е повишила осигуровките с 6%, докато страната миналата година обяви, че ще намали осигуровките, и то с цели 5%, а в допълнение ще намали и данъка върху доходите.

Отваряме изданието на Евростат Taxation trends in the European Union 2010, което излезе наскоро. Какво пише там за Унгария? Пише, че в средата на 2009 са намалени с 5% осигуровките за хората с ниски доходи, а от началото на 2010 г. това намаление ва-

жи за всички, намалени са също корпоративният и подоходният данък. Вдигнат е единствено ДДС, защото Унгария беше фалирала.

Какво се оказва? В Унгария не само не са увеличили рязко осигуровките, но всъщност рязко са ги намалили (и това действие е подкрепено и похвалено от МВФ). И това не е всичко. След последните избори в Унгария новото правителство планира допълнителни намаления и въвеждане на плосък данък. Дали ще успее да изпълни тези обещания, разбира се, зависи от успеха в бюджетната стабилизация, но това е друга тема.

Между другото от началото на кризата почти всички страни от ЕС са намалили облагането на труда по един или друг начин. Защото това насърчава създаването на работни места.

Накратко примерът на Унгария въобще не подкрепя тезата на синдикатите, че трябва да се вдигат осигуровките и да се премахне плоският данък. Точно обратното.

Нека да видим и друг пример на синдикатите - Литва. Вярно, Литва въведе здравна осигуровка от 6% през 2009 г. Но в същото време Литва намали данъка върху доходите със същия процент. В крайна сметка общото бреме не се е увеличило. И тук не може да се търси аргумент за вдигане на осигуровките.

Време е синдикатите да си признаят истината - сегашната пенсионна система има големи проблеми и трябва да се промени. Вдигането на осигуровките не може да спаси системата. Или трябва шоково да се вдигне възрастта за пенсиониране, или трябва да се върви към капиталова пенсионна система. Последният вариант е по-добър.

Нашата полиция

„По-бързата“ полиция и спящите зад вратата

Използваната сила е прекомерна и поради това незаконна според правозащитник

Министърът на вътрешните работи Цветан Цветанов се опита да извини в парламента действията на полицаите по време на полицейската акция в Кърджали, при която пострадна невинно семейство. Опозицията обаче обяви нахлуването в частния дом и начина, по който са се развили събитията, за нарушение на конституционните права на потърпевшите.

За да разкаже защо се е стигнало до нараняването на невинно момиче, вътрешният министър разказа пред депутатите подробно хронологията на събитията от полицейската акция. Оказа се, че полицаите неслучайно нахлули в апартамента на Айсел и Сабахатин Мустафови. По техен сигнал сигналът на Мустафови - Кадир Мустафа, поръчал проститутки за свои приятели от сводника Джем, който е бил реалният обект на полицейската операция. След като не открили издирваните в апартамента, служителите на МВР обяснили на семейството, че извършват специализирана полицейска опера-

ция. По думите му Айсел и Сабахатин не са оказали съпротива. Единствената жертва на „по-бързите“ според Цветанов действия на полицаите е дъщерята. Тя била объркана с проститутка и в опита на служителите на МВР да бъде заловена й е нанесена травма на главата.

За да е правомерно влизането в жилището, трябва да има данни за извършено тежко престъпление там. Очевидно в този случай такава информация не е имало, което прави действията на полицаите неоснователни, каза за в. „Пари“ специалистът по наказателно право Йонко Грозев. Според него грешката на служителите на МВР е била, че са се доверили на не достатъчно прецизна информация и са изпуснали основния заподозрян. Използването на сила във всички случаи е въпрос на преценка в конкретна ситуация. В случая никой не е оказал съпротива в жилището - в този смисъл силата, която е била използвана от полицейските служители, е прекомерна и поради това незаконна, коментира Грозев.

Информацията, че Кадир Мустафа е председател на младежката организация на ДПС, измести акцента от спорните полицейски

► Министърът на вътрешните работи Цветан Цветанов, следван от охранителите си, пристига за изслушването в Народно събрание

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

действия. Вътрешният министър каза, че след инцидента среща с него е поискал депутатът от ДПС

Ремзи Осман, а телефонни разговори с Цветанов са провели министърът на културата Вежди Рашидов

и депутатът от ГЕРБ от Кърджали Цвета Караянчева. Министърът не отговори на въпроса дали

полицаите са се опитали да подкупят семейството, за да не огласява случая.

Елина Пулчева

Големият частен дълг застрашава икономиката

Според данни на Евростат задълженията на нефинансовите компании са близо 180% от БВП

За последните 5 години външният дълг на България (в това число държавен и частен) е нараснал с малко над 20 млрд. лв. Към края на март общият брутен дълг е 36.5 млрд. лв. Това показват данните на БНБ.

За разлика обаче от повечето водещи европейски икономики, където по-голямата част от дълга се пада на държавния сектор, у нас частните компании са по-задължени. Именно това е и един от рисковете пред икономиката ни - големият размер на частния дълг. Негативните ефекти от нарастващата задлъжнялост на частния сектор може да заралят банковата система, тъй като поради липсата на пари фирмите няма да може да погасяват кредитите си. Това е едната страна на монетата. Другата е, че има опасност някои от фирмите да фалират, което пък ще доведе до ръст на безработицата и спад на постъпленията от данъци в бюджета.

Билиана Вачева
bvacheva@pari.bg

брутен дълг спрямо БВП. Според последните данни на Евростат дългът на цялата икономика е близо 113% за 2008 г. Парадоксално, но факт е, че след нас се нареждат Гърция, Португалия и Унгария, чиято задлъжнялост е съответно 90.25, 97.02 и 107.89%. С най-ниско ниво на общата задлъжнялост в Европа са Италия, Франция, Австрия.

Частен дълг

България държи и палмата на първенството на Стария континент по частен външен дълг. За 2008 г. той е стигнал близо 180%, година

по-рано е бил дори над 200%. След страната ни с най-големи корпоративни задължения се нареждат Португалия (162.42%), Испания (138.3%), Швеция (118.33%), Унгария (112.62%) и Италия (100.29%).

Домакинства

По критерия външен дълг на домакинствата България е в дъното на класацията. У нас задлъжнялостта на домакинствата е ниска в сравнение с натрупаните дългове на европейците - около 54%. Най-големи дългове имат домакинствата в Италия (165%), Холандия (122.34%), Португалия (120.21%) и Франция (117.03%).

Правителство

България е сред отличниците в Европа

по размер на публичния външен дълг. В момента той е около 14%. Много често финансовият министър Симеон Дянков изтъква това предимство. Преди дни той отново напомни, че страната ни е на второ място по този показател в ЕС след Естония. С най-голям публичен дълг са Италия (89.87%), Гърция (77.72%), Унгария (51.99%) и Португалия (48.03%).

Преди месец в редовния си доклад Европейската централна банка посочи, че основната заплаха в региона продължава да бъде лошото състояние на публичните финанси на някои държави. От ЕЦБ предупреждават, че високата задлъжнялост в комбинация с ниски приходи и ограничен достъп до кредитиране са друг риск, пред който е изправена финансовата стабилност в ЕС.

Масло в огъня

У нас неразплащането на правителството с бизнеса допълнително утежни положението на фирмите. В момента част от тях може да си получат парите от Българската банка за развитие, като им се удържат 7%. Все още обаче от дължимите 660 млн. лв. (официално признати за миналата година) банката е платила едва 124 млн. лв.

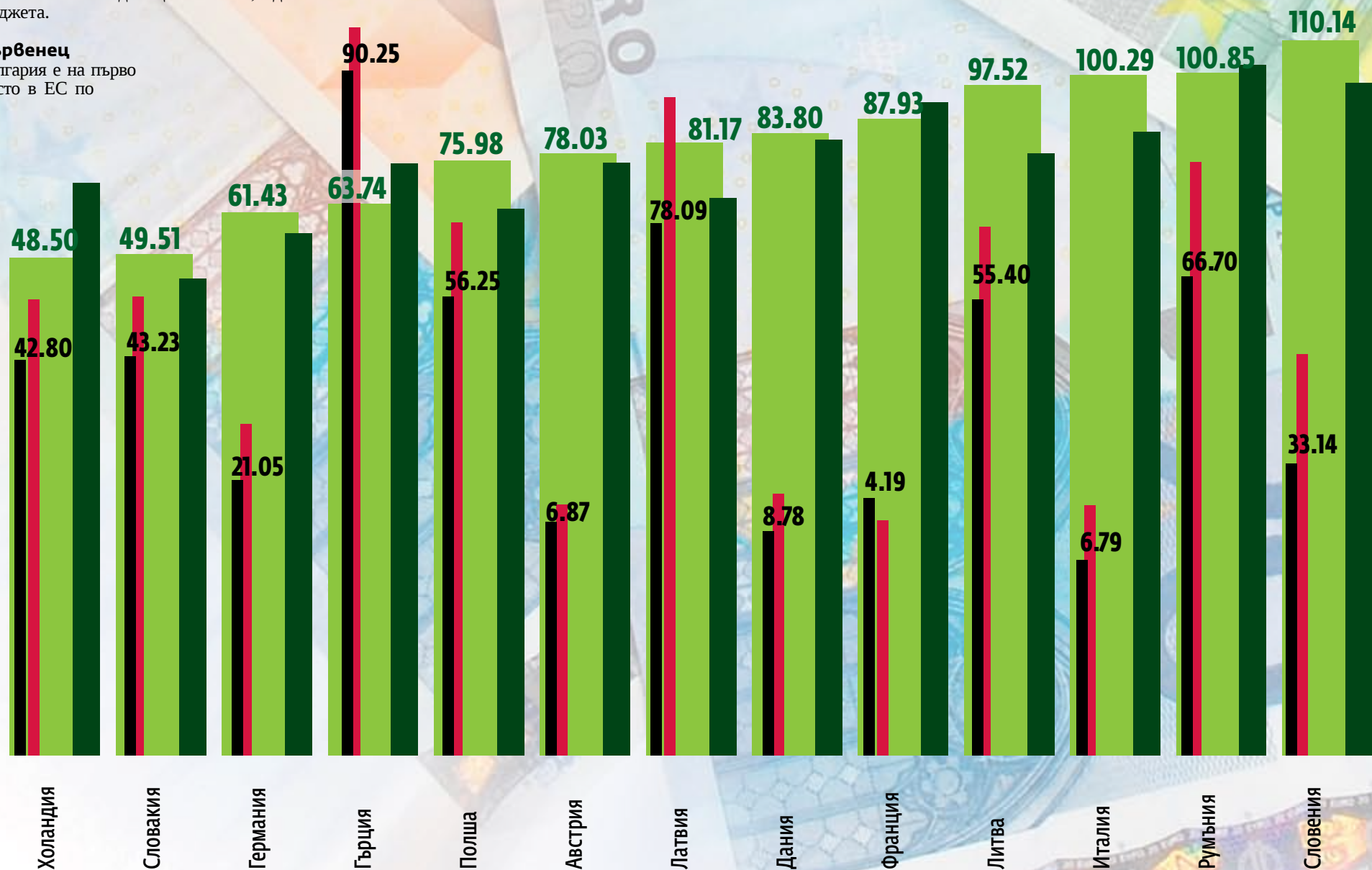
Колкото повече, толкова повече

От Българската стопанска камара непрекъснато настояват да има заложен срок, в които бизнесът да може да си получи парите. Техни оценки

казват, че у нас междуфирмената задлъжнялост е около 160 млрд. лв. Тя по всяка вероятност ще стигне 200 млрд. лв., прогнозира председателят на БСК Божидар Данев. Ще има и фалити на фирми, особено онези, които не са преценили добре рисковете, допълни той. Това ще доведе и до ръст на безработицата. Ефектът на доминиото ще стигне и банковата система, тъй като необслужваните кредити растат с бързи темпове, предупреди Данев.

Първенец

България е на първо място в ЕС по

Данните са за 2008 г., за 2009 г. все още не са публикувани

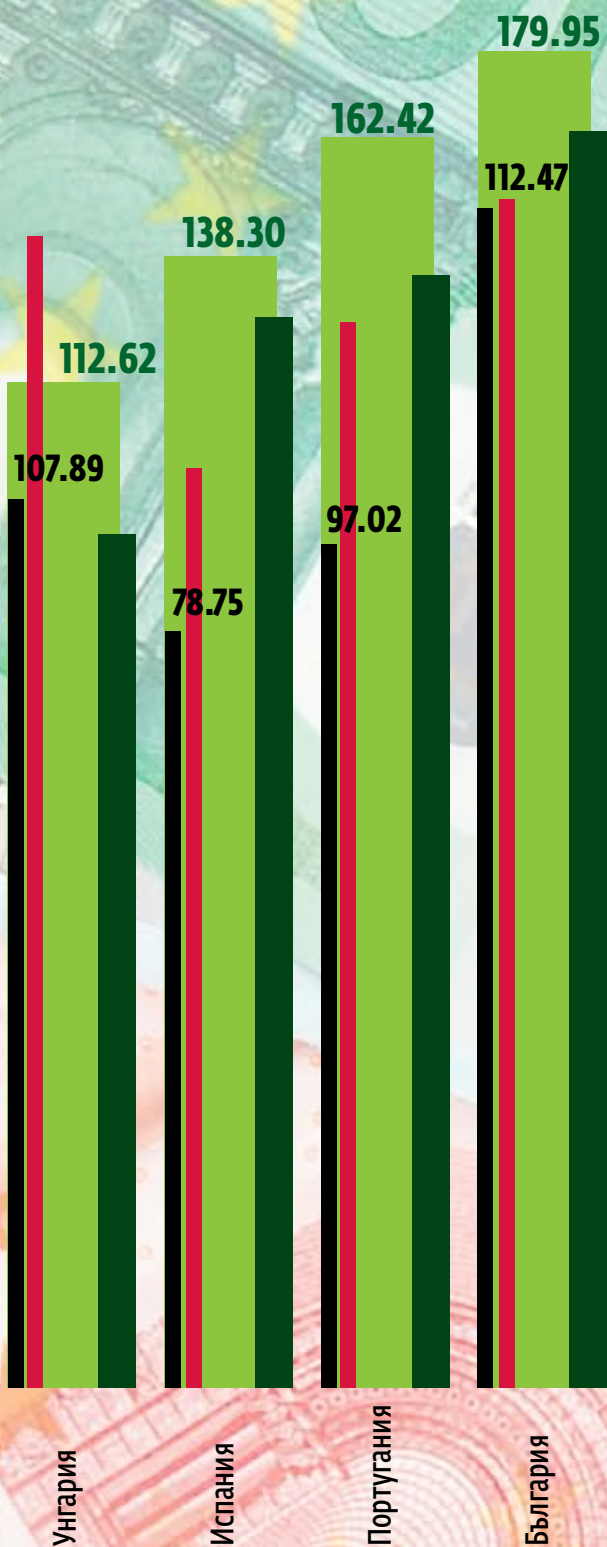
” Всяка шеста българска фирма е била застрашена от фалит през 2007 г. заради просрочени плащания, сочи изследване на германската компания за финансови услуги **Otto Group**

Брутен дълг на икономиката (частен, държавен, на домакинствата и на финансовите предприятия), % от БВП

■ 2008 ■ 2007

Обем на частния дълг, % от БВП

■ 2008 ■ 2007

Графика: Гриша Струнджев

Източник: Евростат

Фалитите на фирми са нараснали три пъти

Най-засегнатите сектори са строителството, селското стопанство и транспортните услуги

Фалитите на фирми у нас са нараснали три пъти. Това показват данните на международната компания за управление на кредитния риск „Кофас-България”, публикувани в началото на юли. Застрашително расте и броят на фирмите в открита процедура по несъстоятелност. За деветте месеца на 2009 г. той се е увеличил със 141%.

Трудностите предстоят

Фирмите, които фалират и напускат пазара, ще продължат да се увеличават заради свитото кредитиране, липсата на оборотни средства и спада на икономиката, каза Цветан Симеонов, председател на Българската търговско-промишлена палата. Друга причина за ръста на фалитите са лошото управление на риска, свитите пазари и липсата на допълнителен капитал.

Най-рискови

Компании банкрутират в почти всички сектори на икономиката. Според „Кофас” най-застрашени са тези в

строителството, транспорта, селското стопанство, текстила и тежката промишленост. Именно в тези сектори се наблюдава и най-голямо забавяне на разплащанията. Това са секторите, които преди кризата растяха най-много, така че логично те сега да са и най-потърпевши, коментират анализатори.

В Източна Европа топсекторите по забавени плащания са селското стопанство, електрооборудването, химическата промишленост и автомобилпроизводството.

Очакванията са у нас просрочията да се увеличат

с нови 10% през първата половина на 2010 г. спрямо края на 2009 г.

Лавина

Според изчисления на Българската стопанска камара най-голям е делът на фалитите в строителния сектор. Само в този бранш се очаква да фалират около 2 хил. фирми.

Вторият сектор, в който се очакват сериозни банкрути, е търговията на дребно. Следват селското и горското стопанство, транспортните услуги, сферата на услугите.

Ресурсите са ограничени

Една от основните причини, поради които се стига до фалит, е липсата на оборотни средства, което пречи да се обслужват задълженията към банките. Междуфирмените задължения и голямата кредитна експозиция на част от фирмите, както и неплащанията на държавата към фирмите независимо от обещанията са още една причина за верижни фалити, коментира председателят на БСК.

Билиана Вачева

► Компаниите от строителния бранш са най-застрашени от банкрут

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

Позиция

Чуждите инвеститори са притеснени от огромните корпоративни дългове

Валери Петров, съдружник във фонда за рискови инвестиции Bancroft

В очите на инвеститорите

България стои горе-долу добре от гледна точка на бюджетния дефицит, свиването на дефицита по текущата сметка, ниската инфлация, публичният дълг/БВП също е един от най-ниските в региона. Проблемът е, че задълженията на фирмите са огромни и като цяло дългът на икономиката е доста по-голям от БВП, което пък създава притеснения

у чуждите играчи.

Основният проблем за тях, на първо място, е пазарът, той е малък, а на второ - качеството на институциите - бюрокрацията и корупцията. Това са наслоени впечатления от години, които много трудно ще се преодолеят за месец-два. Сега за правителството едно от предизвикателствата е да успее да стимулира вътрешното търсене.

Коментар

В ЕС публичен дълг и дефицит са мръсни думи

В Европейския съюз думите публичен дълг и бюджетен дефицит вече са мръсни. Фактът, че правителството допуска по-голям дефицит за тази година и планира да го финансира в емисия облигации, навежда на мисълта чуждите инвеститори, че брутният външен дълг на България ще расте. Той и в момента е на нива от

100% от БВП.

Смятам, че каквото и да планира финансовият министър Симеон Дянков - да увеличава дълга и дефицита, ще получава шамари от Брюксел. Европейските политици вече са станали крайно нетолерантни към всяка държава, чиито дългово бреме и дефицит се увеличават.

Георги Ганев, програмен директор на Центъра за либерални стратегии

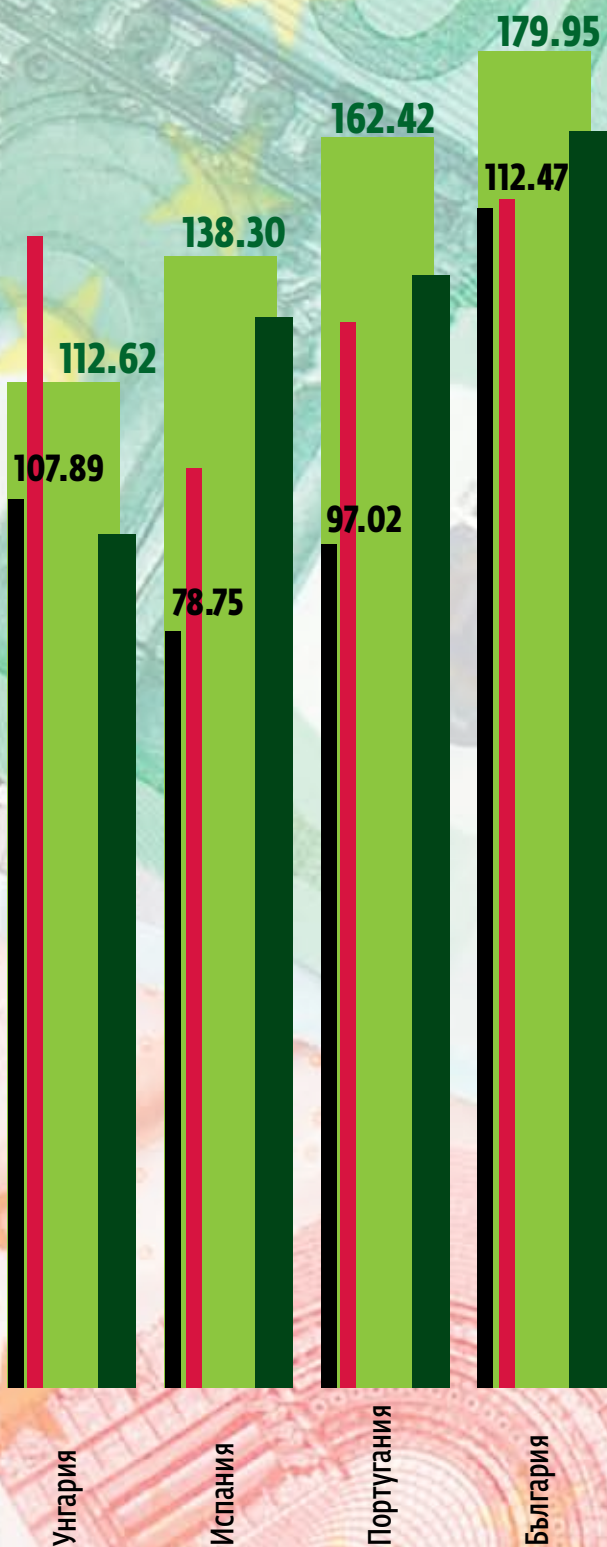
” Всяка шеста българска фирма е била застрашена от фалит през 2007 г. заради просрочени плащания, сочи изследване на германската компания за финансови услуги Otto Group

Брутен дълг на икономиката (частен, държавен, на домакинствата и на финансовите предприятия), % от БВП

■ 2008 ■ 2007

Обем на частния дълг, % от БВП

■ 2008 ■ 2007

Графика: Гриша Струнджев

Източник: Евростат

Фалитите на фирми са нараснали три пъти

Най-засегнатите сектори са строителството, селското стопанство и транспортните услуги

Фалитите на фирми у нас са нараснали три пъти. Това показват данните на международната компания за управление на кредитния риск „Кофас-България”, публикувани в началото на юли. Застрашително расте и броят на фирмите в открита процедура по несъстоятелност. За деветте месеца на 2009 г. той се е увеличил със 141%.

Трудностите предстоят

Фирмите, които фалират и напускат пазара, ще продължат да се увеличават заради свитото кредитиране, липсата на оборотни средства и спада на икономиката, каза Цветан Симеонов, председател на Българската търговско-промишлена палата. Друга причина за ръста на фалитите са лошото управление на риска, свитите пазари и липсата на допълнителен капитал.

Най-рискови

Компании банкрутират в почти всички сектори на икономиката. Според „Кофас” най-застрашени са тези в

строителството, транспорта, селското стопанство, текстила и тежката промишленост. Именно в тези сектори се наблюдава и най-голямо забавяне на разплащанията. Това са секторите, които преди кризата растяха най-много, така че логично те сега да са и най-потърпевши, коментират анализатори.

В Източна Европа топсекторите по забавени плащания са селското стопанство, електрооборудването, химическата промишленост и автомобилпроизводството.

Очакванията са у нас просрочията да се увеличат

с нови 10% през първата половина на 2010 г. спрямо края на 2009 г.

Лавина

Според изчисления на Българската стопанска камара най-голям е делът на фалитите в строителния сектор. Само в този бранш се очаква да фалират около 2 хил. фирми.

Вторият сектор, в който се очакват сериозни банкрути, е търговията на дребно. Следват селското и горското стопанство, транспортните услуги, сферата на услугите.

Ресурсите са ограничени

Една от основните причини, поради които се стига до фалит, е липсата на оборотни средства, което пречи да се обслужват задълженията към банките. Междуфирмените задължения и голямата кредитна експозиция на част от фирмите, както и неплащанията на държавата към фирмите независимо от обещанията са още една причина за верижни фалити, коментира председателят на БСК.

Билиана Вачева

► Компаниите от строителния бранш са най-застрашени от банкрут

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

Позиция

Чуждите инвеститори са притеснени от огромните корпоративни дългове

Валери Петров, съдружник във фонда за рисково инвестиране Bancroft

В очите на инвеститорите

България стои горе-долу добре от гледна точка на бюджетния дефицит, свиването на дефицита по текущата сметка, ниската инфлация, публичният дълг/БВП също е един от най-ниските в региона. Проблемът е, че задълженията на фирмите са огромни и като цяло дългът на икономиката е доста по-голям от БВП, което пък създава притеснения

у чуждите играчи.

Основният проблем за тях, на първо място, е пазарът, той е малък, а на второ - качеството на институциите - бюрокрацията и корупцията. Това са наслоени впечатления от години, които много трудно ще се преодолеят за месец-два. Сега за правителството едно от предизвикателствата е да успее да стимулира вътрешното търсене.

Коментар

В ЕС публичен дълг и дефицит са мръсни думи

В Европейския съюз думите публичен дълг и бюджетен дефицит вече са мръсни. Фактът, че правителството допуска по-голям дефицит за тази година и планира да го финансира в емисия облигации, навежда на мисълта чуждите инвеститори, че брутният външен дълг на България ще расте. Той и в момента е на нива от

100% от БВП.

Смятам, че каквото и да планира финансовият министър Симеон Дянков - да увеличава дълга и дефицита, ще получава шамари от Брюксел. Европейските политици вече са станали крайно нетолерантни към всяка държава, чиито дългово бреме и дефицит се увеличават.

Георги Ганев, програмен директор на Центъра за либерални стратегии

Български находища може да намалят цената на газа с 5-10%

Британската "Мелроуз рिसорсиз" е открила залежи, които ще осигурят 20% от потреблението за 6 години

"Газът може да поевтинее с 5-10% от октомври тази година", съобщи министърът на икономиката и енергетиката Трайчо Трайков след срещата с изпълнителния директор на "Мелроуз рисорсиз ПЛС" Дейвид Арчър и посланика на Великобритания Стийв Уилиамс. Това трябва да е допълнително намаление на цената на природния газ след поисканите 15% от "Газпром".

Находища спасители

Компанията за проучване, разработка и добив на нефт и газ е открила залеж на природен газ при проучване в район "Каварна-изток". Това е третото находище след "Каварна" и "Калиакра" в черноморския шелф. "Трите заедно имат предпазваем резерв от над 3 млрд. куб. м природен газ", каза Арчър. "Това количество може да осигури 20% от консумацията на газ в България за 6 години. Цената на българския газ трябва да е доста под 300 USD на 1000 куб. м", допълни Трайков.

Сроковете за концесиите

На следващото заседание на правителството ще бъде разглеждано предоставянето на концесия на "Мелроуз рисорсиз" за търговско производство на газ. "След като

получим концесията за находище "Каварна", незабавно ще започнем да полагаме тръбите между кладенците и нашата съществуваща инфраструктура. Във всички случаи до няколко месеца, т.е. навреме за зимния сезон, ще приключим", обясни Дейвид Арчър. За компанията е изключително важно да подпише този концесионен договор бързо, защото полагането на тръбопровода трябва да стане през август, тъй като това може да стане само при добри метеорологични условия. Освен това тръбополагащата машина трябва да работи по други проекти и следващата възможност да се върне в Черно море е най-рано през лятото на 2011 г.

"Мелроуз рисорсиз" съобщи още, че очаква да получи концесия и за находище "Калиакра", но през октомври.

Дейвид Арчър увери, че компанията му има добри отношения с "Булгартрансгаз" и българското дружество може да транзитира каквито и количества да заяви "Мелроуз".

Компанията работи в България от 12 години и досега е инвестирала 250 млн. USD. Други около 65 млн. USD са инвестирани за пускане в производство на газ.

Красимира Янева

Графика: Гриша Струнджев

Аптеките без естествена светлина остават

Още година гратисен период и смекчаване на изискванията за естествена светлина в обектите са договорили собствениците на аптеки

Асоциацията на собствениците на аптеки (АСА) и Българският фармацевтичен съюз (БФС) са постигнали компромис относно изискванията за естествено осветление в аптеките, заложено в Наредба 28 на Министерството на здравеопазването. Договорено е да бъде допуснато и изкуствено осветление, както и още една година гратисен период за обектите, които трябва да направят тази промяна. "Няма да се затварят денонощните аптеки, това са спекулации", каза Мирослав Ненчев, председател на УС на БФС. Ако в аптеките няма естествена светлина, то изкуствената трябва да е не по-малко от 500 лукса, обясни Ненчев.

Относно изискването в аптеките да работят само дипломирани фармацевти обаче не е постигнат компромис и то най-вероятно ще остане, каза за в. "Пари" председателят на УС на АСА Николай Костов. Двете организации се срещнаха с министъра на здравеопазването Ана-Мария Борисова и обсъдиха позициите си относно наредбата, която трябва да влезе в сила от 23 декември т.г.

Предложения

Изискването в аптеката да работят само дипломирани специалисти означава, че консултантите на козметични продукти и техническият персонал, какъвто има в по-големите обекти, трябва да бъдат заменени с фармацевти и помощник-фармацевти, което според аптекарите пък ще рефлектира върху цените. Като компромис от АСА са предложили на Борисова изискването да отпадне за аптеките, в които има изградена самостоятелна зона за козметика с отделен

► Денонощните аптеки, както и тези в поликлиники, търговски центрове, супермаркети и други закрити пространства вече не са заплашени от затваряне, след като изискването за естествена светлина бе смекчено

вход и изход или обособено отделно пространство за козметика с отделна каса.

Спорове

Предложението обаче не е приемливо за фармацевтите. Според Мирослав Ненчев, председател на УС на БФС, "да работят хора без нужното фармацевтично образование в аптеки е

незаконно". По думите му наредбата е изцяло в защита на пациентите.

Изискването в аптеките да има естествена светлина бе определено от собствениците на аптеки като "противоречащо на здравия разум". Според тях то означава нощните аптеки, както и много от тези в поликлиниките, търговските центрове

и супермаркетите да спрат да работят. Сега обаче изискванията са смекчени и няма да бъде проблем за аптеките да ги изпълнят през новия гратисен период - края на 2011 г.

Официалната позиция на здравното министерство за промените в наредбата се очаква до дни.

Ани Коджабанова

Отчет

14 млн. лв. повече здравни вноски в София

► 217 млн. лв. от здравни вноски са постъпили по сметките на НАП София до момента. Парите са се увеличили с повече от 14 млн. лв. спрямо същия период на м.г. Над 55% от планираните за годината приходи вече са внесени в бюджета на НЗОК. ► Почти три пъти повече са здравноосигурителните вноски, събрани през първото полугодие на 2010 г. от трайно безработни, които не получават обезщетение от бюрото по труда. Сумата е 7.5 млн. лв. срещу 3.2 млн. лв. за първите шест месеца на 2009 г. ► Близо 62 000 жители, обслужвани от столичната НАП, се осигуряват сами, показват данните. Те са внесли общо 12.5 млн. лв.

Бизнес климатът слабо се подобри през юли

Сериозни проблеми имат фирмите от сектора на строителството и търговията на дребно

Общият показател на бизнес климата през юли се подобрява с 1.4 пункта спрямо юни, отчете Националният статистически институт (НСИ). Причината за това е подобрението на бизнес климата в промишлеността и сектора на услугите. Въпреки общото подобрене някои от мениджърите на компании от различни сектори на икономиката не очакват сериозно подобрене през следващите месеци и остават умерени в прогнозите си.

Отличници

Показателят на бизнес климата в промишлеността нараства с 2.3 пункта на месечна база. Мениджърите на компании от този сектор са оптимистично настроени за настоящото бизнес състояние на предприятията си. За следващите месеци обаче очакванията са по-умерени, съобщава НСИ.

Институтът отчита, че се очаква ръст при износа на продукция от промиш-

5.3

▶ пункта нараства влиянието на конкуренцията като фактор, който пречи за развитието на сектора на услугите

леността, а мениджърите оценяват по-благоприятно конкурентните позиции на фирмите си както на вътрешния, така и на външния пазар. Въпреки месечното подобрене и позитивните прогнози около 12.5% от фирмите, работещи в промишлеността, предвиждат съкращения на персонал в следващите месеци.

Бизнес климатът при услугите също се подобрява, като през юли той е с 4 пункта по-висок в сравнение с предходния месец. Мениджърите от този сектор очакват, че през следващите три месеца ще се повишат продажните цени в сектора на услугите.

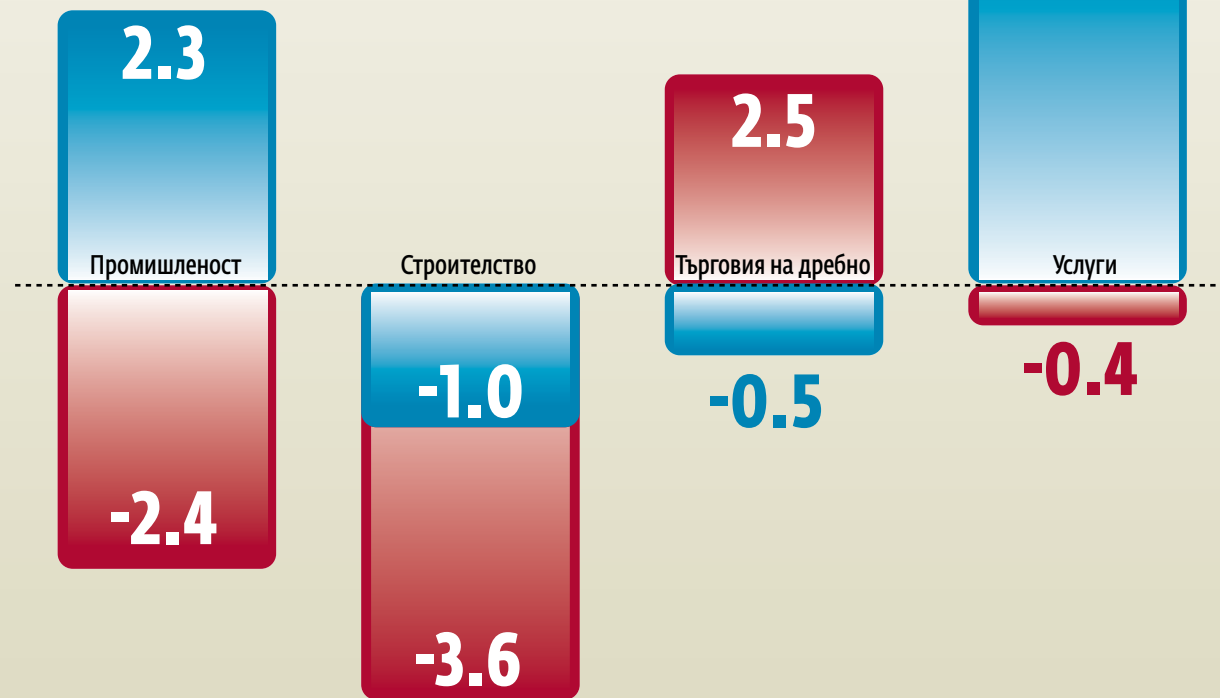
Буксуващите сектори

За разлика от промишлеността и услугите при строителството се отчита понижаване на бизнес климата - с близо 1 пункт. „Виновник“ за това са влошените оценки на настоящото бизнес състояние на предприятията от бранша. Строителната активност през юли е по-малка в сравнение с реализираната през юни.

Съставен показател на бизнес климата

■ юни 2010

■ юли 2010

Графика: Гриша Струнджев

Прогнозите за следващите месеци остават неблагоприятни, като само 27.4% от строителните фирми очакват производството им да нарасне.

В сектора на търговията на дребно се запазва низходящата тенденция, като бизнес климатът се влошава с половин пункт в сравнение с предходния месец, отчитат от статистическия институт. Търговците на дребно имат по-слаби очаквания за увеличение на продажбите през следващите три

месеца. Очакванията на предприемачите за поръчки към доставчиците също са песимистични.

Спирачките

Несигурната икономическа среда и недостатъчното търсене затрудняват всички сектори. За строителството сериозен проблем е и недостигът на финансови средства, а при услугите най-големи проблеми създава конкуренцията между фирмите в бранша.

Радослава Димитрова

▶ Топ 3 на основните проблеми пред фирмите

Строителство	Несигурна икономическа среда Финансови проблеми Недостатъчно търсене
Търговия на дребно	Търсене Несигурна икономическа среда Финансови проблеми
Услуги	Несигурна икономическа среда Конкуренция в бранша Финансови проблеми

Фонд ФЛАГ ще кредитира и проекти, за които европарите не са достигнали

Общините с добра кредитна история ще може да теглят един заем за няколко проекта

Общините с одобрени проекти по Оперативна програма „Регионално развитие“ (ОПРР), но за които не са достигнали субсидии, ще може да кандидатстват за заем от Фонд ФЛАГ, за да реализират планираните инвестиции. Това предвижда една от идеите за реформа в дейността на специфичния инструмент за подпомагане на местните власти.

По изчисления на фонда одобрените общински европроекти по ОПРР, за които не са достигнали субсидии, са около 90 и стойността им е близо 200 млн. лв. Те са свързани с общинската пътна, образователна и културна инфраструктура.

„При всички положения

Статистика Какво свърши ФЛАГ досега

▶ От старта на работата на Фонд ФЛАГ в началото на 2009 г. досега са одобрени 105 кредита, сключени със 79 общини, като общата им стойност е 119 млн. лв.
▶ Чрез предоставените заеми се финансират проекти по оперативните

програми „Регионално развитие“ и „Околна среда“ на обща стойност 340 млн. лв.

▶ „Типичният кредит“ е в размер на 1.14 млн. лв. за срок от 11 месеца.

▶ За полугодие то на 2010 г. печалбата от оперативна дейност на Фонд ФЛАГ е близо 3 млн. лв., като тя е почти равна на резултата за цялата преходна година.

по всяка вероятност новата инициатива ще стартира през септември”, каза за в. „Пари“ Емил Савов, изпълнителен директор на Фонд ФЛАГ.

Предвижда се кредитите, които ще може да ползват местните власти, да бъдат дългосрочни - за период от 7 до 10 години, като лихвата ще варира от 3.2 до 6.2%. По всяка вероятност новата инициатива ще бъде в сила само до края на годината.

Общините ще може да потърсят кредит от Фонд ФЛАГ за целия си проект или само за част от него.

те ще си спестят някои от разходите, например за визуализация, което е задължително перо в бюджета им по европроекта”, коментира Савов.

Преференции за добрите

От Фонд ФЛАГ разработват и нов продукт - „Рамково кредитно споразумение”. Той ще е насочен към общините, които имат добра кредитна история във фонда. Те ще може да кандидатстват за заем, чрез който впоследствие да финансират няколко свои проекта едновременно.

Дарина Черкезова

63% от българите няма да почиват през лятото

Около 4% по традиция ще почиват в чужбина въпреки кризата

Общо 62.5% от българите няма да почиват през лятото, показват данните от проучване на Националния център за изследване на общественото мнение (НЦИОМ). В анкетата са участвали 1000 пълнолетни лица, като допитването до тях е било осъществено в периода от 25 юни до 2 юли. Резултатите от подобно проучване, проведено преди две години, не са били много по-различни. Тогава 64% от българите са заявили, че ще останат без почивка през летните месеци.

Млад столичанин с висше образование

Както и в предишните години, така и през 2010 г. три са обществените прокладки, в които почиващите са повече от онези, които не могат да си позволят летен отдих, коментират от НЦИОМ. Общо 63% от високообразованите българи,

▶ Морето е най-препочитаната дестинация за лятна почивка. Тази година там ще прекарат ваканцията си 21.6% от българите СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

60% от хората на възраст под 30 години и 60% от столичаните са казали, че тази година няма да останат без ваканция.

В България има траен дял от хора - около 4%, които предпочитат да летуват в чужбина и които въпреки кризата няма да изневерят на стандартите си за отдих. Това показва сравнението между резултатите от проучванията на НЦИОМ през 2008 и 2010 г.

Морето е най-препочитано
Морето си остава най-предпочитаната дестинация за лятото. През тази година там ще почиват 21.6%. Два пъти по-малко са желаещите да отидат на планина - 10.9%. Заради кризата и ограничаването на разходите отдихът на село или почивката на вила стават все по-популярни.

Дарина Черкезова

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ

Рекламтор:
Мирослав Иванов
mivanov@pari.bg
тел. 4395-867

Реклама:
Станислава Атанасова
satanasova@pari.bg
тел. 4395-851

Резултати Приходите на “Изи Кредит” скачат с 30%

Приходите на “Изи Кредит” се увеличават с над 30% до 14.2 млн. лв., показва неконсолидираният отчет на дружеството за първото шестмесечие на годината. Печалбата на

компанията преди облагане с данъци се увеличава със 124% на годишна база и достига 4.3 млн. лв. В края на юни собственият капитал на компанията се увеличава със 73% и достига 13.5 млн. лв. Отпуснатите от дружеството “бързи” кредити за периода януари - юни са с 26% повече в сравнение със същия период на миналата година.

Така броят на отпуснатите от компанията заеми за периода достига 49 хил. Ръст има и в броя на клиентите, които вземат пари назаем - 21% за периода до общо над 64 хил. души, показват данните на компанията. Кредитният портфейл на дружеството достига 19.8 млн. лв., което е ръст от 7% в сравнение с първото полугодие на 2009 г.

Не е ясно какво е останало от “Кремиковци”

“Ворскла Стийл България” съобщи за злоупотреби в комбината

Имаме подозрение, че голяма част от активите на “Кремиковци” са само на хартия. Това заяви управителят на “Ворскла Стийл България” Виктор Деменюк ден след като синдикът на фалиралото дружество публикува обявление за продажбата му на търг с тайно наддаване. Той ще се проведе на 13 септември, а началната цена за всички производствени активи на дружеството в пакет е 565.517 млн. лв.

Оздравяване или ликвидация

“Металургичният комбинат можеше да бъде оздравен, но за съжаление победиха привържениците на ликвидирания му”, каза Деменюк. По думите му синдикът и ръководството на “Кремиковци”, което все още е там, е направило всичко възможно да изгони “Ворскла Стийл България” и така “да разчисти пътя за ликвидацията на комбината”. Компанията е дъщерна на групата “Финанси и кредит” на украинския бизнесмен Константин Жеваго и бе създадена с цел да участва в закупуването на “Кремиковци”. През лятото на 2008 г. с тогавашния индийски изпълнителен директор “Ворскла” подписа договор за производство на стомана на ишлема с намерение по-късно тя да придобие активите на дружеството.

Кандидат-купувачът оперира три месеца на територията на комбината - от края на юли до края на октомври 2008 г.

Нарушения

“Натъкнахме се на притеснителни неща и с неудобните си въпроси прекрчихме територия, в която никой не е очаквал да навлезем”, каза Деменюк. Първият пример, който той даде, е за източване на ДДС чрез продажба на хвост от “Кремиковци” АД към “Кремиковци Рудодобив” ЕООД, което е 51% негова собственост. “По закон при сделки с отпадъци не се начислява ДДС, но във фактурите открихме платен данък за 1.3 млн. лв.”, каза Деменюк. Интересна подробност е, че останалите 49% се държат от “Руа България”, която е собственост на Виктор Деменюк.

Украинците твърдят, че незаконно, без лиценз “Кремиковци” е продавало електроенергия на 39 други компании, които работят на територията на комбината, като е получавало за това приходи от 1.5 млн. лв. месечно при цени, с 20% по-високи от тези на НЕК. “Тези пари не са отивали в НЕК”, твърди Деменюк. Годишно приходите са били около 17 млн. лв. при задължения на комбината към НЕК за около 70 млн. лв.

Украинските представители

ли закупуват 200 хил. т скрап и инвестират общо 100 млн. лв. в суровини и материали за производството, както и за изплащане на заплати, забавени от напусналия вече индийски собственик Прамод Митал. “Кремиковци” ни дължи 25 млн. лв. за 25 хил. т готова продукция, която въпреки решението на съда, че е наша собственост, бе продадена през ноември 2009 г. на Държавен резерв от синдика Цветан Банков, припомня Виктор Деменюк. В момента “Ворскла Стийл България” и “Кремиковци” се съдят.

От вторник (27 юли), когато излезе обявлението за продажба на “Кремиковци”, телефонът на синдика Цветан Банков е изключен.

Интерес към търга

На този етап не можем да кажем ще участваме ли в търга, заяви Деменюк. “Ворскла” обаче едва ли ще бъде допусната до търга, защото в момента е обявена в състояние на неплатежоспособност заради фирмени заеми. Деменюк твърди, че това са фирми от групата на Жеваго и несъстоятелността е поискана като законово задължение при невъзможност да се върнат заемите. Ако все пак бъдем допуснати до участие, за нас е важно да видим активите, казва Деменюк.

Мила Кисьова

►Имаме подозрение, че част от активите на комбината “Кремиковци” са само на хартия и в действителност ги няма, каза Виктор Деменюк СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

Кабинетът покани “Арселор Митал” да участва в търга

Срокът за оглед на активите е прекалено кратък, смятат експерти

Притежаваният от Валентин Захариев “Интертръст холдинг”, който преди време искаше прокатното производство на “Кремиковци”, отново проявява интерес към комбината.

Неизвестни

Според Роберто Младенов, изп. директор на “Интертръст холдинг”, не е много ясно какво точно е останало от “Кремиковци”. “Чухме,

че са продадени гара “Прокатна”, бюро “Оборудване”, хвостът, табанът - все възлови неща, но дали е вярно, ще стане ясно от документацията”, казва той. По думите му също така е много важно как точно са замразени доменните пещи и дали може отново да заработят.

Посоченият срок да се проведе търгът на 13 септември, а до 10 септември да се прави оглед на обособената за продажба част е прекалено кратко време, за да се направи качествен дюдилджънс от когото и да е, смята Младенов.

Покана

Преди десетина дни министърът на икономиката, енергетиката и туризма Трайчо Трайков вече покани представители на “Арселор Митал” да участват в търга за активите на металургичния комбинат “Кремиковци”. В Белгия той се срещна с Майкъл Вурт, член на съвета на директорите, и Роланд Верстапен, вицепрезидент по международните въпроси на компанията, при посещението си в Лъовен за участие в заседание на Съвета на ЕС по конкурентоспособност. Основен

ангажимент на държавата е да осигури прозрачен и законосъобразен процес за продажба на имуществото на металургичния комбинат, заяви тогава министър Трайков.

“Арселор Митал”, който е собственост на най-големия брат от фамилията Митал - Лакшми, заяви интерес към продажбата на активи още преди две години. Компанията обаче предпочиташе фалираният комбинат първо да мине през процедура по несъстоятелност, а след това да бъде продаден. Правителството на Сергей Станишев е провалило процеса,

коментира сега министър Трайков. Той е уверил мениджмънта на “Арселор Митал”, че сегашното българско правителство “отдава голямо значение на индустрията в структурата на икономиката”.

Кандидати Кой още се интересува от комбината

►Украинската “Смарт груп”, свързвана с бизнесмена Ринат Ахмедов, която в края на 2008 г. предложи оздравителен план за пет години да вкара 220 млн. EUR в целия комбинат за модернизация на всеки завод поотделно.

►Бразилската компания CSN, с която тогавашният министър на икономиката Петър Димитров водеше разговори.

►Индийско-канадската компания “Есар Стийл” е представила програма как да оперира с дружеството до 2012 г., но категорично отказа да поеме стари задължения.

Американският посланик подкрепя проект и на AES

Американската компания иска да построи в България най-големия соларен парк в Европа

Дни след като подкрепи Chevron за добива на шистов газ в България, американският посланик Джеймс Уорлик рекламира и втора американска компания. AES иска да построи край Силистра най-големия соларен парк в Европа, но има проблем с диалога с правителството, съобщава американският посланик Джеймс Уорлик. Проектът е на стойност 400 млн. USD, а мощностите му ще възлизат на 80 MW. Компанията не знае нито дали може да получи терена, нито има отговор на искането си за законодателни промени.

Фиксирана тарифа

AES настояват за поправка в закона за възобновяемите енергийни източници по отношение на регулацията на цените на енергията от Държавната комисия за енергийно и водно регулиране. В момента ДКЕВР има правото всяка година да намалява цената на енергията от ВЕИ с до 5%, обясни Боб Хемпфил, изпълнителен директор на компани-

AES в България Вятърен парк и ТЕЦ

► През 2009 г. американската компания AES пушна в експлоатация вятърния парк "Свети Никола" край Каварна. Мощностите на 52-та ветрогенератора там възлизат на 156 MW, а инвестицията - на 270 млн. EUR. Това е най-големият вятърен парк у нас. ► Компанията гържи и ТЕЦ "Марица-изток 1", която беше преименувана в ТЕЦ "AES Гълъбово". Тя трябва да бъде пузната в експлоатация през есента. Централата ще има два блока, всеки с мощност 335 MW.

► Има информация, че AES проявява интерес и към дела на италианската Enel в ТЕЦ "Марица-изток 3".

► AES смята да инвестира 400 млн. EUR в соларния парк, обясни изпълнителният директор Боб Хемпфил (вляво)

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

ята. Според него в другите европейски държави не е така. Желанието на компанията е този текст да се премахне и цената, по която държавата изкупува енергията, да бъде фиксирана към размера ѝ в момента на инвестицията за срок от 25 години. В същото време той се съгласи, че технологията постоянно поевтинява. На-

стоящото състояние създава нестабилност на паричните потоци и прави проектите много трудни за финансиране, обясни изпълнителният директор на компанията за България Анелия Ърдли.

"Просто ще отиде на друго място"

"Инвестицията ще направи България един от лидерите

на слънчевата енергия", коментира Уорлик и посочи, че ако правителството не даде отговор на компанията, тя просто ще отиде да инвестира на друго място. "Изграждането на проекта ще струва на правителството нула лева, т.е. не са необходими средства от бюджета." Освен това избраният терен е неиз-

ползваемата земя на летището в Силистра, обясни Уорлик. Посланикът напомни целта на България за диверсификация на енергийните източници. "Ако българското правителство отговори, AES може да започнат да строят веднага", каза още Уорлик. Според него промяната в закона няма да е единствено заради

американската компания, защото има и други, които се колебаят да инвестират по същата причина. Боб Хемпфил посочи, че подобен проблем има и френската Electricite de France, която има проект в Югоизточна България, който е блокиран заради същата законова регулация.

Филупа Рагунова

Върховният касационен съд ще решава спора около несъстоятелността на "Ален мак"

Козметичната компания обжалва решението на Апелативния съд в Пловдив

Сапунената опера около закъсалото козметично предприятие "Ален мак" АД продължава с пълна сила. Водените дела между облигационерите на компанията и собствениците стигнаха до най-високата инстанция в България - Върховния касационен съд (ВКС). Това стана ясно от съобщение на сайта на Апелативния съд в Пловдив, според което

пловдивското дружество е обжалвало назначени синдик пред ВКС.

Първо обжалване

Последното съдебно определение по сагата с "Ален мак" е именно на пловдивския Апелативен съд, като магистратите решиха да назначат Стефан Георгиев за синдик на предприятието. Това решение дойде отново след обжалване на отхвърлената от Окръжния съд в Пловдив молба за обявяване в несъстоятелност на "Ален мак". Искането беше заведено от ПОК "Доверие", след като козметичната компания

спря да плаща задълженията си по две облигационни емисии. Само главницата по дълговите книжа е над 11 млн. лв., а ПОК "Доверие" е най-големият притежател на облигации.

Мотиви

Апелативните съдии прецениха, че е необходимо да се назначи временен синдик в козметичната компания, тъй като има опасност да започне разпродажба на заложените като обезпечение имоти по първата и по-голяма облигационна емисия на "Ален мак". Така беше мотивирано решението за

назначаването на синдик.

След няколко поредни събрания кредиторите на компанията решиха да започне изпълнение на обезпечението, като беше обявено, че ще се изчака решението на съда. След влизането на синдика обаче кредиторите и собствениците трябва да се съобразяват с неговите решения. На последното общо събрание на акционерите промяната на името на "Ален мак" беше блокирана от кредиторите, тъй като по втората облигационна емисия са заложили почти всички акции на "Ален мак".

"Интерагро" мести бизнеса си в България

Една от най-големите румънски компании "Интерагро" мести бизнеса си в България, съобщава румънският вестник "Евениментул зилей". "Интерагро" е в Топ 3 на най-големите компании с частен румънски капитал според размера на търговския оборот. Собственикът на "Интерагро" е заявил, че ще премести бизнеса си през септември. Дотогава документите ѝ ще бъдат преведени на български.

Според изказването на Йонан Никулае основната причина за преместването са по-ниските данъци. "Предпочи-

там да давам плосък данък 10% и да плащам данъци на българската държава, а в Румъния да давам само данък сгради", коментира Никулае. Другите причини за решението му са, че румънските тайни служби оказват натиск върху бизнесмените.

Според "Евениментул зилей" вече се наблюдава вълна от емигриране на румънски фирми. Разочарование се наблюдава и сред мениджърите на клонове на чуждестранни компании, които оперират в Румъния, а бизнесът обвинява държавата в некомпетентност, хаос и дилетантство.

Загубата на "Неохим" намалява с близо 69%

Продажбите на комбината се повишават със 71% през първото полугодие

Димитровградският торов завод "Неохим" АД е намалил загубата си с 68.6% през първото полугодие на тази година, показва неконсолидираният отчет на дружеството. Отрицателният финансов резултат на комбината се понижава до 2.6

млн. лв. спрямо 8.15 млн. лв. в края на юни миналата година.

Приходи

Продажбите на синия чип се увеличават със 71% на годишна база и за първите шест месеца на 2010 г. достигат 86.35 млн. лв. Общите приходи от дейността на торовия завод се повишават със 71.4% до малко над 87 млн. лв. Разходите нарастват с 52% и в края на юни достигат 89.6 млн. лв.

Все още обаче "Неохим" е далеч от постигнатите нива на основните финансови показатели отпреди кризата. В края на юни 2008 г. приходите на завода достигнаха 180.7 млн. лв., като тогава дружеството отчете печалба от над 39 млн. лв. От началото на 2009 г. обаче резултатите започнаха да се влошават. През миналата година от комбината изтъкнаха като една от причините за спада спрямото подаване на газ у нас през януари 2009 г.

Собственици

Най-големият акционер в "Неохим" е "Еко Тех", което е собственик на 27.42% от капитала. "Ферт" АД държи 23.83% от книгата, а офшорката Karifert International Offshore има 17.16% от гласовете в общото събрание.

Публикуваният отчет на торовия завод не успя да изведе инвеститорите от летаргията и вчера сделки с книгата на "Неохим" не бяха сключени.

Portugal Telecom продава Vivo на Telefonica

Испанската компания отново вдигна офертата си за бразилския безжичен оператор

Portugal Telecom ще продаде дела си в бразилската Vivo Participacoes на испанската телекомуникационна компания Telefonica, стана ясно вчера. Споразумението най-накрая беше постигнато след месеци преговори, отхвърляне на оферти и съдебни дела от страна на Лисабон.

Испанската компания вдигна за трети път предложената цена и така сделката ще се осъществи за 7.5 млрд. EUR. Сумата ще бъде изплатена на три части, като последната вноска ще е през октомври 2011 г. С последната ревизия офертата на Telefonica вече нарасна с 32% от началото на преговорите. Portugal Telecom ще използва част от сумата, за да закупи 22.4% от бразилската телекомуникационна компания Oi.

Стратегия

Придобиването на контрол във Vivo е стратегически важно за Telefonica, тъй като това е най-големият безжичен оператор в Бразилия. Целта на испанския телеком е да я слее със своята местна компания за стационарна телефония Telesp. Бързо развиващият се пазар в латиноамериканската държава осигурява добри перспективи за Telefonica, особено на фона

на спадащия бизнес в Испания. Важността на сделката за телекома се потвърждава от последната оферта, коментираха анализатори.

Апетити

Значението на бразилския пазар и за Portugal Telecom се доказва от резултатите на компанията. Приходите от продажби в Бразилия са нараснали с 27% през първото тримесечие, докато продажбите в Португалия са се свили с 3.6%. Младото население и сравнително слабото проникване на мобилни телефони обясняват апетитите към този пазар. Покупката на дял в Oi ще позволи на Portugal Telecom да запази позициите си в страната. Португалската компания ще плати до 3.7 млрд. EUR за новото си акционерно участие в Бразилия.

Перспективи

Vivo е лидер на пазара на мобилните комуникации в страната. Клиенти на компанията са 30% от около 180 млн. абонати на мобилни услуги. Конкурентите на оператора обаче бързо напредват, като залагат на предлагането на комбинация между стационарни телефони, интернет, телевизия и мобилни услуги.

▶ Апетитната ханка Vivo ще позволи на Telefonica да засили позициите си на ключовия пазар Бразилия

СНИМКИ BLOOMBERG

Отличник Силен ръст на печалбата отчете Vivo

▶ Чистата печалба на Vivo Participacoes

достигна 236 млн. BRL (133.5 млн. USD) през второто тримесечие на 2010 г. спрямо 181.7 млн. BRL за същия период на миналата година.
▶ Продажбите на компанията са се

увеличили с 9.9% и са достигнали 4.4 млрд. BRL.
▶ След обявяването на сделката между Portugal Telecom и Telefonica преференциалните акции на Vivo поскъпнаха с 3.8%, а обикновените акции

скочиха с 11%.
▶ Интегрирането на Vivo с Telesp ще доведе до съкращаване на разходите и възможности за по-добри приходи, смятат анализатори.

Boeing и Lockheed с противоположни резултати

▶ Резултатите на Boeing са добри, но само на фона на световните обороти в ключови бизнес сегменти, смятат от ръководството на американския гигант

Изпълнението на държавни поръчки спасява гигантите от срив на приходите

Световният лидер в пре-

доставянето на услуги за отбраната и сигурността, американската Lockheed Martin, обяви ръст от 12% в печалбата си за второто тримесечие на 2010 г. Компанията отчете положите-

лен финансов резултат от 825 млн. USD, или 2.22 USD на акция. За същия период година по-рано гигантът реализира 734 млн. USD печалба (1.88 USD на акция).

По всички fronтове

От една страна, Lockheed обяснява добрите резултати с нарасналите приходи във всичките четири бизнес направления - военни самолети, сателити, боеприпаси и друго военно оборудване. Общо постъпленията са скочили с 3% до 11.44 млрд. USD. От друга страна, представителите на компанията оценява като ползотворно и сътрудничеството с държавни институции по правителствени проекти като преброяването на населението в САЩ през 2010 г. Работата с американското министерство на енергетиката пък е довело до 6% ръст на продажбите в отделите, които предоставят глобални решения в сферата на информационните технологии. Друга мярка, чрез която гигантът е успял да подобри финансовите си показатели, е оръязването на разходите

и продажбата на две подразделения - Enterprise Integration Group и Pacific Architects and Engineers. Поради очаквания спад на постъпленията след двете продажби компанията е понижала прогнозата си до края на годината.

Конкуренция

Не толкова добри са резултатите на друг американски гигант - производителя на самолети Boeing Co. С 21% до 787 млн. USD е спаднала печалбата на групата през второто тримесечие. За сравнение приходите от продажби са се свили с 9% - от 17.15 млрд. USD за същия период на миналата година до 15.57 млрд. USD. Спадът в печалбата на акция е още по-голям - 25% (от 1.06 USD до 1.41 USD). Според главния изпълнителен директор на Boeing Джим МакНърни тримесечието отразява добро

представяне, но на фона на производствена оптимизация и намалени обороти в ключови бизнес сегменти. Такива са самолетите за търговската мрежа (12% спад на приходите до 7.4 млрд. USD), космическата индустрия и националната сигурност (10% до 5.9 млрд. USD) и поддръжката на въздушни машини (3% до 2 млрд. USD).

Непроменени очаквания

Компанията не е ревизирала финансовите си прогнози за годината. Очакваните приходи остават в диапазона 64-66 млрд. USD, което прави 3.5-3.8 USD на акция. Най-голяма тежест се очаква да имат отбранителният сегмент на компанията (очаквани приходи от 32-33 млрд. USD), както и продажбите на самолети за търговската мрежа (31-32 млрд. USD).

ЕК подкрепя промените в газовия сектор на Украйна

Брюксел иска още реформи и ново законодателство от Киев

Европейската комисия (ЕК) приветства, макар и плахо, новия закон за регулиране на газовия сектор на Украйна, подписан преди дни от президента Виктор Янукович. Брюксел го определи като "първа стъпка" към серия от реформи, които може да намалят зависимостта на страната от вноса на руски газ и да доведат до повече чужди инвестиции в икономиката.

"Наскоро приетият закон е положителна отправна точка. Той трябва да бъде последван от ефективни реформи, които да включват ново законодателство относно обществените поръчки и независимо регулиране на енергийния сектор", коментира еврокомисарят по енергетиката Гюнтер Йотингер при посещения си в украинското черноморско пристанище Одеса.

► **Еврокомисарят по енергетиката Гюнтер Йотингер призова Украйна да позволи на международни компании да инвестират в подобряване на остарялата газова мрежа**

СНИМКИ BLOOMBERG

Намиск

Международният валутен фонд (МВФ) и Европейският съюз (ЕС) притискат Украйна за реформи в газовия сектор. Те трябва да приведат страната в съответствие с европейските стандарти. Миналата година Украйна избегна колапса на икономиката благодарение на финансовата помощ откъм.

Около 80% от руския газ за Европа минава през Украйна. През 2006 и 2009 г. имаше две големи прекъсвания на доставките заради спор между Москва и Киев относно цените и това накара Европа да засили интереса си към бившата

съветска република.

Резултат

Новият закон е приет доста набързо и все още не е разгледан от експерти. Ако отговаря на стандартите на ЕС, това ще отблочи заеми за над 1 млрд. USD от Брюксел и Световната банка. Киев също така ще може да подпише и Договора за енергийната общност и да отвори път за чужди инвестиции. А за да получи заем от МВФ, страната трябва да вдигне цената на природния газ на пазарните нива.

Законодателство Същност на документа

► Законът е в съответствие с декларация на Брюксел от март 2009 г. за въвеждането на европейските стандарти на газовия пазар на Украйна.
► Документът предвижда равен достъп на всички играчи на пазара до газопроводите и газовите резервоари, които са собственост на страната.

► Остават обаче ограниченията за достъп на инвеститори, които не притежават отделни компании за извличане, пренос и продажба на газ.
► Теоретично промените може да доведат до либерализиране на газовия сектор и до свободен избор на продавач и гостагчик, но на практика изборът се определя от контролната от правителството Национална комисия за пазар на електричеството.

Air France-KLM излезе на печалба

Най-голямата европейска авиокомпания отчете 11% ръст на приходите

Най-голямата европейска авиокомпания Air France-KLM Group отчете печалба за първото тримесечие на финансовата година благодарение на ръста както при бизнес пътуванията, така и при товарните превози. Чистият финансов резултат на превозвача за периода април - юни достигна 736 млн. EUR в сравнение с 426 млн. EUR загуба година по-рано. Това нарежда Air France-KLM на второ място след германската авиокомпания Lufthansa.

Еднократно

Голяма еднократно постъпление френската компания е получила и от дела си в базираната в Мадрид компания за резервация на билети Amadeus. През април

тя направи едно от най-големите първични публични предлагания в Европа на стойност 1.3 млрд. EUR.

Приятна изненада

Независимо от това анализаторите бяха изненадани от постигнатия 11% ръст на прихо-

дите, които в края на периода достигнаха 5.72 млрд. EUR. Това доведе и до по-малка от очакваната оперативна загуба в размер на 132 млн. EUR. От компанията обявиха, че ако се пренебрегнат загубите от изригването на исландския вулкан в размер на 158 млн.

EUR, печалбата достига 26 млн. EUR.

За финансовата година, която приключи на 31 март, групата отчете загуба от 1.56 млрд. EUR. Година по-рано отрицателният финансов резултат беше 814 млн. EUR.

► **Air France-KLM Group се нарежи на второ място по печалба в Европа**

МВФ предупреждава Китай за лоши кредити

Необходими са засилен надзор и по-голяма прозрачност при отпускането на заеми

Международният валутен фонд (МВФ) в своя първи преглед на китайската икономика похвали страната за начина, по който се справя с финансовата криза. Ръстът на икономиката е висок, вероятно ще бъде 10.5% за годината, а инфлацията е умерена.

Препоръки

Международната организация обаче предупреждава Пекин за предизвикателствата от страничните ефекти в резултат на мерките за икономическо стимулиране, а именно лошите кредити. Общият обем на заемите от китайски банки достигна рекордните 9.6 трлн. юана (960 млрд. USD). Това е над

два пъти повече от отпуснатите средства през 2008 г.

Фондът насочва вниманието към необходимостта от особена бдителност по отношение на регулирането и надзора на кредитирането, за да се избегнат провали, както и по-голяма прозрачност при отпускането на средства за местното управление.

Мнения в страната

Според китайските власти банките в страната са изправени пред сериозни рискове от просрочване на над една пета от отпуснатите заеми за местните управленски структури, равняващи се на 1.55 трлн. юана.

Икономисти твърдят обаче, че наистина някои местни структури са натрупали по-големи дългове, отколкото може да върнат, но в национален мащаб положението не е толкова лошо.

Въздушният превоз на пътници надмина очакванията през юни

► **Броят на запълнените с пасажери места в самолетите през миналия месец достигна исторически връх от 79.8%**

Ръстът в Европа е най-малък в сравнение с другите региони

Международният въздушен трафик на пътници е скочил с 12% през юни тази година спрямо същия месец на 2009 г. Това показва, че авиационната индустрия се възстановява по-бързо от очакваното, сочи доклад на Международната асоциация за въздушен транспорт (IATA).

Въпросът е колко дълго индустрията ще може да поддържа двуцифрени ръст, коментира генералният директор на IATA Джовани Бисиняни. Бизнес доверието остава високо и няма признаци възстановяването да тръгне надолу. Изтичането на някои държавни стимули обаче може да доведе до известно забавяне през следващите месеци.

Региони

IATA обединява 230 авио-

линии по целия свят и държи 93% от международния въздушен трафик. Данните в доклада показват големи регионални различия при съживяването на бранша. Например ръстът на възстановяване в Европа е два пъти по-малък от този в района на Азия и Тихия океан. Извън Стария континент всички региони отчитат двуцифрен скок на пътническия поток.

Товари

Международните товарни превози през миналия месец са скочили с 27% на годишна база, което е по-малко спрямо 34-те процента нарастване през май, но с 6% над най-голямата стойност в началото на 2008 г. преди началото на рецесията. Икономическото възстановяване продължава да увеличава търсенето, заявиха от IATA.

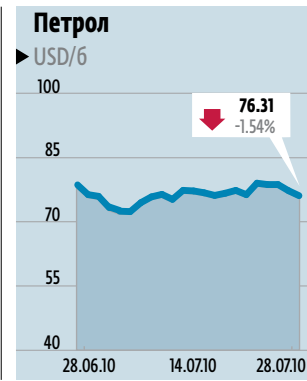

Индекс на деня

0.56

▶ процента се повиши хонконгският индекс Hang Seng и достигна 21091 пункта

По време на борсовата сесия в сряда измерителят добави 118 пункта към стойността си. Добрите финансови резултати на Сапон за второто тримесечие вдъхнаха оптимизъм у инвеститорите

Цената на петрола отбеляза понижението и по време на петъчната сесия в Ню Йорк достигна 76.77 USD/б. Силните позиции на еврото намалиха интереса към черното злато

Стока на деня

2.26

▶ процента спечели цинкът по време на последната борсова сесия и достигна 1923.5 USD/m

Цветният метал се нареди сред най-печелившите на пазара, като добави 43 USD към стойността си. Големият инвеститорски интерес помогна за постигането на добрите резултати

Руските фирми разчитат на дълговите пазари

Руските компании разчитат все повече на емитирането на акции и облигации за набиране на средства. Това показват данните на Bloomberg за европейския облигационен пазар. Причина станаха чуждестранните банки, които свиха значително кредитирането при настъпването на финансовата криза. Финансовите институции отпускат все по-малко средства, и то само на най-сигурните кредитополучатели, които трябва да отговарят на все по-строги изисквания. В момента руските компании набират 71% от нужните им средства чрез капиталовите пазари и това е най-високата стойност от 1999 г. насам. По данни на Bloomberg през 2008 г. набираният капитал от този пазар е съставлявал 46% от общия, а разпределението между облигации и акции е било 60 на 40%. За Херберт Моос, заместник-директор

Георги Георгиев
ggeorgiev@pari.bg

Доходността на руските правителствени облигации с падеж 2020 г. падна с 4 базисни пункта до 4.978%

в VTB Group, главната причина са опасенията на кредиторите, че световните финансови регулатори ще увеличат изискванията си към банките за резервните капитали. Това ги кара да отпускат заеми единствено на най-големите и най-платежоспособните руски компании. Останалите

ще трябва да разчитат на дълговите книжа, които са и с по-висока лихва.

От началото на годината досега стойността на емитираните корпоративни облигации е достигнала 23.1 млрд. USD, а от продажба на акции са получени други 4.6 млрд. USD. За сравнение общото количество заеми за този период е 11.6 млрд. USD. До края на тази година руските компании ще издадат облигации на стойност между 10 и 12 млрд. USD, а отпуснатите кредити няма да надвишат 10 млрд. USD, заяви Блажей Данковски, вицепрезидент на Citigroup Global Markets Ltd. Сред най-ярките примери за зависимостта на руските компании от дълговите пазари е базираната в Москва банка Nomos Bank. През април тя е продала 350 млн. USD дълг при доходност от 8.75%, след като първоначално е била запланувала

да направи аукцион за "едва" 260 млн. USD.

Последният заем, който е успяла да вземе банката, е бил от група чуждестранни финансови институции през 2008 г., като неговата стойност е била 135 млн. USD за период от една година. Според Алексей Третяков, директор на подразделението, занимаващо се с финансовите пазари в Nomos Bank, получаването на заем на този етап е почти невъзможно и оттам ще продължават да разчитат на европейския облигационен пазар, който се възстановява далеч по-бързо от кредитния пазар. Пикът на корпоративното кредитиране в Русия беше постигнат през 2007 г., като за този период международните банки отпуснаха 84.5 млрд. USD. Тогава икономиката на Русия нарастваше с по 8% на година, а кредиторите се надпреварваха за пазарен дял.

▶ Руските фирми разчитат все повече на облигационните пазари, където лихвите са по-големи

Британският паунд поскъпна за трети пореден ден

Калин Йорганов,
"Карол"

В средата на европейската сесия в сряда британската лира се котираше за 1.5612 GBP/USD

Британският паунд продължи поскъпването си, започнало още през първия ден на новата седмица, и в средата на европейската сесия в сряда се котираше за 1.5612 GBP/USD. Основен двигател за доброто представяне на стерлинга беше докладът на Конфедерацията на британската индустрия (СБИ) за продажбите на дребно в страната през юли. В него се отчита 11 пъти по-голям ръст спрямо предварителните прогнози и същевременно надмина с шест пъти данните за юни.

Въпреки че този индикатор се причислява към групата на второстепенните макроикономически показатели, регистрирането на най-

▶ Добрите данни за продажбите на дребно във Великобритания през юли дадоха силен тласък на стерлинга

СИМКИ BLOOMBERG

високите му стойности от април 2007 г. насам създава предпоставки за добри данни и при основните индикатори, следящи потребителските разходи. Еврото отстъпи на американския долар във вторник, като се понижи до 1.2996 EUR/USD, след като срещна съпротива около нивото 1.3045 EUR/USD. В сряда обаче търговията отново се движеше при

нива над 1.3000 EUR/USD. Междувременно в Германия потребителското доверие за август се покачи значително до 3.9 пункта при предишна стойност от 3.6 пункта.

В САЩ този показател пое в противоположна посока, като се понижи до 50.4 пункта при предишна стойност от 54.3 пункта. Същевременно производственият

Richmond Fed индекс се понижи до 16 от 23 пункта. Йената поевтиня спрямо американския долар, като зелените пари напреднаха до 87.90 USD/JPY, след като получи подкрепа около 86.90 USD/JPY. Японската валута беше поставена под натиск на базата на очаквания, че Японската централна банка ще продължи да "успокоява" монетарната си политика.

В Азия затвориха на зелено

Борсовите индекси в Азиатския и Тихоокеанския регион регистрираха четвърта поредна печелива сесия. Причината за възхода са добрите финансови резултати за изминалото тримесечие на японската технологична компания Сапон и американския химически концерн DuPont. Регионалният индекс MSCI Asia Pacific се повиши до най-високото си ниво от средата на май и нарасна с 1.1% до 119.36 пункта.

Най-много се покачи японският индекс Nikkei 225 - с 2.7% до 9753.27 пункта. Акциите на Сапон се търгуваха с

Георги Георгиев
ggeorgiev@pari.bg

Японският индекс Nikkei 225 се покачи с 2.7% до 9753.27 пункта

ръст от 5.7%, след като най-големият производител на фотоапарати в света обяви четирикратен ръст на печалбата си за второто тримесечие. Широкият борсов измерител в Китай Shanghai Composite на свой ред нарасна с 2.3% до 2 633.66 пункта главно заради повишенията при индустриалните компании.

Пари

Цена за публикация:
0.66 лв./колон мм/ без ДДС

За допълнителна информация и заявки:
тел.02/4395 853,
e-mail: reklama@pari.bg

БАРИЕРИ
АВТОМАТИКА
www.beside.bg

САЩ удължиха списъка с разследвания срещу ВР

Подвеждане на акционерите и подкупване на федерални служители са най-новите съмнения

Търговията с акции на ВР е поредният обект на разследване от страна на властите в САЩ срещу компанията. Петролният гигант обяви, че министерството на правосъдието и Комисията за ценни книжа и фондови борси (SEC) провеждат „неофициално проучване“ на ценните книжа на ВР във връзка с петролния разлив в Мексиканския залив. Компанията е била предупредена да не предприема „значителни“ прехвърляния на активи, докато не приключи проверката. От взривяването на платформата Deerwater Horizon преди 100 дни досега пазарната стойност на компанията се е свила от 123 млрд. GBP до 76 млрд. GBP към вчерашна дата, като мина и през дъното от 56 млрд. GBP.

Възможни варианти

И ВР, и щатските власти от казаха да дадат подробности за разследването. Според юристи обаче, цитирани от Reuters, може да става дума за много неща, като например дали компанията адекватно е информирала акционерите си за евентуалните рискове, дали е имало необичайни сделки с акциите на дружеството и дали подадените от ВР отчети и документи са били изчерпателни и точни.

Открити карти

В годишния си отчет за 2009 г. ВР посочва, че оперативните рискове в дейността ѝ включват евентуални петролни разливи. Ако не бъдат овладени, тези рискове може да доведат до нараняване и смърт, екологични щети или прекратяване на производството. Това може да провокира действия от страна на регулаторните органи, търсене на юридическа отговорност и накарняване на репутацията на компанията, пише в годишния отчет. Освен това проучването и добивът на нефт са дейност, която се влияе

от евентуални природни бедствия и други непредвидими обстоятелства.

ВР разкри, че е постигнала добри оперативни резултати за първата половина на 2010 г., но че е понесла сериозни щети във връзка с разлива, посочи главният изпълнителен директор в оставка Тони Хейуърд. През второто тримесечие на годината компанията обяви, че е спечелила 5 млрд. USD, но отбеляза и разходи на стойност 32.2 млрд. USD по петролната авария. По думите на Хейуърд ВР ще отчете 9.9 млрд. USD данъчен кредит в САЩ в резултат на разходите по почистването на петното, тъй като местните закони позволяват на компаниите да приспадат загубите си.

Високи връзки

Междувременно вчера стана ясно, че екип федерални следователи проучват евентуални връзки на „поне три“ петролни компании с регулаторните власти в страната. Според органите това може да е част от причината за катастрофата в Мексиканския залив. В екипа са включени следователи от Агенцията за защита на околната среда, Бреговата охрана на САЩ и други федерални агенции. Освен ВР заподозрени в нерегламентирани контакти са и Transocean, която е собственик на авариралата платформа, както и проектантската компания Halliburton, която е работела по кладенеца броени дни преди експлозията. Една от насоките на разследването е дали служители на агенцията, която регулира петролната индустрия, не са били прекалено благосклонни към въпросните компании в замяна на пари или други стимули. Близките връзки на агенцията с компании от сектора стават ясни от редица документи.

Агентаторът от Локърби

Ден след като обяви от-

► Тони Хейуърд се оттегли от поста си на главен изпълнителен директор на ВР, след като се превърна в черна овца за гражданите и правителството на САЩ и беше погледнат на редица изслушвания и критики

ЧИМКА BLOOMBERG

теглянето си от поста „за доброто на компанията“, Тони Хейуърд отново стана обект на атаки зад океана. Шефът на ВР отказа да даде показания пред Сената на САЩ за ролята на компанията в освобождаването на агентатора от Локърби. Въпросът беше повдигнат преди няколко седмици от американски сенатори, които заподозряха бизнес интереси на ВР в предсрочното пускане на Абделбасет ал Меграхи от шотландски затвор миналата година.

Допълнително масло в огъня наля и съобщението на ВР, която открито заяви, че заедно с други британски компании е настоявала за бързото уреждане на въпроса, тъй като всяко забавяне пречи на бизнеса ѝ в Либия. Една компания, която ходи по тънък лед в очите на аме-

риканците заради опустошаването на крайбрежието, би трябвало да иска изцяло да съдейства за изясняване на причините за освобождаването на терориста, убил 189 американски граждани, заяви сенаторът Робърт Менендес.

Юригическу списък

От аварията на 20 април досега срещу петролния гигант са заведени повече от 300 граждански дела. В процес са и значителен брой разследвания, свързани с разлива. Министерството на правосъдието вече проверява за евентуални нарушения на федералните закони за защита на околната среда. Наказателни разследвания се провеждат и от щатските власти в Луизиана, Мисисипи и Алабама.

Излика Филипова

В числа Петролният разлив 100 дни по-късно

► Вчера станаха 100 дни от експлозията на платформата Deerwater Horizon в Мексиканския залив, която причини най-голямата екологична катастрофа в историята на САЩ.
► Аварията на обекта на британската компания ВР стана на 20 април.
► Стоотици милиони литри нефт се изляха във водите на залива, а милиарди долари бяха отпуснати за почистване, показват данни на правителството.

► Между 400 и 800 млн. литра петрол са изтекли в залива в резултат на аварията.
► Около четвърт от цялото количество е било събрано или изгорено досега.
► Наг 1000 км от крайбрежната ивица на щатите Луизиана, Мисисипи, Алабама и Флорида са замърсени.
► Около 150 хил. кв. км федерални води в Мексиканския залив остават забранени за риболов, отворени са 76%.
► Наг 15.5 млн. USD са отпуснатите помощи за малкия бизнес, който пострада от разлива.
► ВР е изплатила 240 млн. USD щети по повдигнати дела за компенсация досега.

76

► млрд. GBP е пазарната стойност на ВР в момента в сравнение с капитализация от 123 млрд. GBP, отчетена преди аварията в Мексиканския залив

9.9

► млрд. USD данъчен кредит в САЩ ще отчете британската компания заради разходите по почистването на нефтен разлив

Интервю Моника Панайотова, председател на Комисията по европейски въпроси и контрол върху европейските фондове

Заслужаваме шестица за подобреното усвояване на европейските субсидии

До края на годината можем да договорим 50% от средствата, а разплащанията да достигнат 11%

► Госпожо Панайотова, вие сте начело на комисията по европейските въпроси от няколко седмици, какво успяхте да свършите за това време?

- Да, срокът бе кратък, но успяхме да проведем три извънредни заседания съвместно с други комисии. Трябваше да приемем няколко важни ратификации, за да бъдат разгледани в зала преди ваканцията. Искахме в сряда (бел. ред. - вчера) да представим и междинния доклад на комисията за усвояването на евросредствата в България за първото шестмесечие, но поради различната динамика на парламентарните заседания решихме да го отложим за началото на септември.

► Какви са основните изводи от доклада, който предстои да бъде представен?

- Той все още се изготвя, но акцентите са, че наистина трябва да се гордеем като държава за това, че успяхме значително да увеличим темповете на усвояване на европейските средства през последните 12 месеца - за този период отчитаме сериозен ръст както по отношение на договарянето, така и на разплащането. Ако направим съпоставка с миналата година по това време, тогава разплащанията са били едва около 1%, а сега те са 4.6%, а със средствата по инициативата JEREMIE нараства до 7%. Тоест имаме 7 пъти по-добра усвояемост на средствата. При договарянцията, а за миналата година по това време сме имали около 10%, сега имаме над 34%. Според системата LOTNAR, чрез която се правят финансови прогнози, свързани с темпа на усвояването на еврофондовете, до края на 2010 г. е допустимо да се постигнат нива между 48 и 50% при договорените средства, а за разплащанията - към 11%.

► Кои от програмите са „отличници“ и при кои резултатите не са задоволителни?

- Очертават се като „отличници“ по разплащанията Оперативна програма „Конкурентоспособност“ заради тези 200 млн. EUR, предвидени по инициативата JEREMIE. Това води до ръст в плащанията от 317 пъти. Тези пари все още реално не са достигнали до крайните бенефициенти, но е въпрос на време, важното е, че правителството съумя да предприеме необходимите мерки да не бъдат загубени. Това е и нашата препоръка в

Визитка Коя е Моника Панайотова

► Моника Панайотова е бакалавър по Международни отношения и магистър по Международни икономически отношения със специализация „Управление на международни проекти“ от УНСС.

► След дипломирането си до 2008 г. тя е първоначално изследовател, а след това директор „Проекти и връзки с обществеността“ в Института за икономическа политика.

► Панайотова има опит в изготвянето и реализирането на международни проекти и доклади по актуални европейски въпроси, както и специализации в областта на външните отношения.

► В момента е председател на Младежката организация на ГЕРБ, член на комисията по външна политика и отбрана, а от две седмици председател на комисията по европейски въпроси и контрол на европейските фондове.

► Владее френски и английски език.

доклада - да се ускорят процесите, за да може парите да достигнат до бизнеса. На второ място при разплащанията е ОП „Регионално развитие“ с ръст от 6.58 пъти, а на трето - ОП „Транспорт“ с 46.6 пъти ускорение на разплащанията.

На последно място е Оперативна програма „Техническа помощ“. Имаме препоръка и към ОП „Административен капацитет“ - да се ускори работата по нея, тъй като е отчетено известно забавяне заради реструктурирането на управлението ѝ. Друга наша препоръка е при изпълнението на отделните програми да се търси възможно най-висока степен на допълняемост и генериране на синергични ефекти.

► Програмата за развитие на селските райони попада извън сегментите оперативни, за които даваме оценка. Какви са препоръките ви по отношение на тази програма?

- Като цяло тя се движи с добри темпове, така че по отношение на нея нямаме конкретни препоръки.

► Каква е цялостната оценка, която бихте поставили на процеса, свързан с усвояването на средствата от ЕС за първото полугодие?

- Когато сравнявам темповете с предишните години, смятам, че българското правителство върви към шестица по отношение на волята, ясната визия, стремежа към създаване на ясни правила и ускоряване на плащанията и крайните резултати. Има още какво да се желае по отношение на това средствата да достигат по-бързо до бенефициентите, но все пак е минала само една година. Седем пъти повече разплащания определено е добър старт.

► Какво не достига до пълната шестица? Какви са основните ви препоръки за подобряване на работата по програмите?

- Да се ускорят плащанията и да се подобри проектната подготовка, макар че

второто зависи и от самите бенефициенти, особено от общините. Това, което казвам да се стремим към ефекта на синергията между отделните програми, което е добре да се използва особено по време на криза. Трябва допълнително да се опростяват процедурите. Амбициозна задача, но смятам и постижима, е, идеята да се създаде закон за европейските средства. Чрез него контролът върху усвояването на средствата ще е още по-голям, а от друга страна, 20-те нормативни акта, които имаме в момента в тази сфера, може спокойно да бъдат обединени в него.

► Работи ли се в момента по проект за такъв закон?

- Все още не, но се мисли в тази посока.

► През есента трябва да излезе и доклад на ЕК във връзка с усвояването на евросубсидиите. И от него ли очаквате шестица?

- Надявам се да има шестица и там или поне да са отчетени политическата воля и обективният напредък в темповете на работа на отделните програми. Наскоро излезе доклад по данни на ОЛАФ, според който сме отличници по злоупотреби с еврофондовете, но е много важно да се има предвид, че той е по данни от 2009 г., т.е. отчита се направеното от предходното правителство. Опозицията малко злоупотреби с данните от този доклад. Той е на база направеното преди. На база направеното сега надявам се, че наистина ще има обективен доклад, който да има и критичен тон за това какво още можем да подобрим, но ще бъде отчетен и напредъкът, който е очевиден дори от самите цифри за ръста в договарянето и разплащането.

► В доклада ще бъде включена и оценка за предприемаческите програми. Там какви са констатациите?

- Голяма част от средствата по предприемаческите програми бяха спрени. Това, което отчитаме като положи-

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

„Амбициозна, но постижима задача е идеята да се създаде закон за европейските средства. Чрез него контролът върху усвояването им ще е още по-голям. Той ще обедини и 20-те нормативни акта, които имаме в момента в тази сфера

телно, е, че има подобрене в комуникацията с Брюксел. Приоритет по отношение на ИСПА е автомагистрала „Люлин“. При актуализацията на бюджета гласувахме допълнително 62.6 млн. лв. за 2010 г., защото приоритет е изграждането на магистралите. Еврокомисията изрази воля и за предоставяне на отсрочка в изпълнението на ключови проекти по ИСПА в сектори Околна среда и Транспорт.

► Предвижда се през март 2011 г. България да стане част от Шенгенското пространство. Ще успеем ли да спазим срока и да усвоим средствата, които можем да получим за тази цел?

- Към момента са договорени 148.6 млн. EUR, а изплатените са 68.6 млн. EUR. Очаквам, че през есента ще има най-много реализирани договори в това направление. Много е важно това, че правителството не позволи да бъдат загубени средства.

Наистина сме си заложили март като срок, но нека не изпадаме в конкретния месец, нека по-скоро кажем приоритет е 2011 г. да бъде сключено споразумението, така че през 2012 г. то да влезе в сила. По отношение на Шенген е много важно посещението на канцлера Ангела Меркел и посланието, което ще даде тя.

► Какви са вашите цели и приоритети до края на тази календарна година?

- На първо място - представянето на доклада през септември. След това трябва да започнем да подготвяме годишния доклад, който да бъде представен през януари - февруари 2011 г. Трябва

да започне работа и по посока на прилагането на принципа на субсидираност, защото след Лисабонския договор ролята на националните парламенти става изключително отговорна. Преди реално да се разглеждат актовете в Европейския парламент, те ще минават през националните парламенти и ако имаме забележка по даден нормативен акт, тя трябва да бъде направена в рамките на осем седмици. Идеята на субсидираността е да направим политиката на Европейския съюз (ЕС) достъпна до гражданите, тъй като се предполага, че ние в националните парламенти сме в много по-пряк контакт с нашите граждани.

Друга хубава тема, която трябва да се разработи, е за т.нар. гражданска инициатива. Тоест ако 1 млн. граждани в ЕС решат, вече ще могат да инициират даден акт. Сега е въпрос на дискусия от колко държави трябва да бъдат тези граждани.

Иска ми се да се говори повече и за европейските въпроси. Фокусът досега е върху европейските фондове и това е нормално, но паралелно трябва да работим и по посока на европейските въпроси.

Дарина Черкезова

16 СВОБОДНО ВРЕМЕ

Годишнина Ботаническата градина навършва 55 години

Ботаническата градина в Балчик навършва 55 години. Началото е сложено на 27 юли 1955 г., когато тя е създадена като филиал на Ботаническата градина на

Софийския университет на територията на парка в бившата лятна резиденция на румънската кралица Мария. Събитието се отбелязва с програма, която включва и изложбата „История на растителността по Българското Черноморие“. Стартира едва с няколко растителни вида, днес гради-

ната притежава втората най-богата колекция в Европа - над 5000 вида, като преди нея е само Ботаническата градина в Монако. Съществуващите растителни колекции непрекъснато се обновяват и обогатяват. В градината се провежда и образователна дейност - зелени училища, научни срещи и семинари и др.

Оазис на спокойствието

„Дворецът“ и Ботаническата градина в Балчик са най-посещаваният туристически обект в България

„Изглежда, тук сякаш никой нищо не върши. Слънцето благославя това спокойно кътче, а отвъд пустинните улици блести морето като вълшебен килим, изтъкан от светлина.“

Тези хубави думи за Балчик принадлежат на Мария, кралица на Румъния. Днес, почти 80 години по-късно, именно спокойствието и красотата са първото нещо, което впечатлява туристите в „Двореца“ - бивша резиденция на румънската кралица, и Ботаническата градина до него, която отбелязва своя 55-и рожден ден. Комплексът е най-посещаваният туристически обект у нас. Годишно през него минават над 800 хил. души и все пак тук времето наистина сякаш е спряло.

Свят на символи

В България едва ли има друго толкова красиво място, направено от човешка ръка. Дворецът и градината в Балчик са буквално свят на символи. Всяко нещо е поставено на точно определено място и е създадено с конкретни цел и смисъл - да прославя единството на религиите, както проповядва бахайската вяра, чиято последователка е била Мария. По многобройните издялани камъни например се виждат религиозни символи от християнството, исляма и будизма. Архитектурните елементи също не са случайни - някои от постройките са в арабски стил, а водните елементи пък са с формата на кръст.

Прерогеното минало

След избухването на Втората световна война румънците напускат комплекса и взимат със себе си единствено архивите и сърцето на кралицата, съхранявано дотогава в малкия параклис в комплекса, каквото е било изричното ѝ желание. През изминалите години на комунизъм много от нещата са променени - унищожено е всичко „румънско“, разграбени са 80% от автентичните вещи, поставено е за цел градината да се превърне изцяло в ботанически парк. Днес обаче екипът на „Двореца“ е успял да възстанови максимално точно облика на поне част от градината по времето на Мария. Целият комплекс е разположен на близо 200 дка площ, повече от половината от тях все още са потънали под тежка растителност. Някога вместо нея там е имало малък манастир с винарна, лозя и овощна градина подобно на комплекса в Евксиноград.

Преди няколко години с проект по „Красива България“ са възстановени изцяло и седемте вили в комплекса с общо 120 легла, а интересът от страна на туристи за почивка там е огромен. Както и този за сключване на бракове в градината, а също и за семинарен туризъм - във вила „Тихото гнездо“, самата резиденция на кралицата, има такива условия.

Екзотика в градината

Ботаническата градина на СУ съжителства къде кротко, къде не толкова с „Двореца“. Градината е създадена през 1955 г. и в началото приютава едва няколко вида растения. Днес колекцията ѝ е втората най-богата в Европа след тази на Ботаническата градина в Монако. Тук може да се видят уникални по своето разнообразие растителни колекции - екзотични представители на дърветата и храстите, кактуси и сукуленти, алпийски, скални и пясъчни растения, водна растителност, защитени и редки видове, лечебни треви и храсти. Особеност е оформеният кът за незрящи, който е единствен по вида си в България. Там са представени различни на допир и аромат растения, чиито имена са изписани и на брайловата азбука.

Въпреки дългогодишните и не особено красиви спорове между двете страни те са неделимо цяло. От миналата година на входа има само една каса, след като години наред посетителите на Ботаническата градина се редяха на две опашки и плащаха две такси заради неуредици между Министерството на културата и Софийския университет. Сега цената е 10 лева, а приходите се делят поравно между университета и културното министерство.

Ани Когжауванова

